

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO

2020

Bralna pismenost

AVTORICE: Renata Berce, Aleksandra Donoša, Karmen Kosem, Sonja Osterman,
Irena Pirc, Vanja Zuljan

RAVNATELJICA: Erika Melihen

Številka: 010-2/2020/3
Zabreznica, marec 2020

VSEBINA

KAZALO GRAFOV	2
KAZALO TABEL	3
KAZALO PRILOG	3
UVOD	4
ANKETNI VPRAŠALNIKI.....	5
1. VPRAŠALNIKI ZA STARŠE	5
1.1. STARŠI – VRTEC	5
1.2. STARŠI – ŠOLA.....	13
2. VPRAŠALNIKI ZA UČENCE	19
2.1. UČENCI 1. TRILETJA.....	19
2.2. UČENCI 2. IN 3. TRILETJA.....	25
3. VPRAŠALNIK ZA STROKOVNE DELAVCE.....	33
UGOTOVITVE.....	37
PRILOGE	40
LITERATURA.....	54

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Starost otroka. (vrtec, n = 80)	5
Graf 2: Ali vaš otrok rad posega po knjigah? (vrtec, n = 80)	6
Graf 3: Čas branja, ki si ga na dan vzamejo starši vrtca. (n = 79)	6
Graf 4: Oblika gradiva, ki ga običajno berejo starši vrtca. (n = 78)	7
Graf 5: Čas, ki ga na dan porabijo starši vrtca za branje svojim otrokom. (n = 78)	7
Graf 6: Kako pogosto z vašim otrokom pregledujete, ogledujete posamezno gradivo? (vrtec, n = 77) .	8
Graf 7: Oblika gradiva, ki si ga po mnenju staršev ogledujejo otroci vrtca. (n = 77)	9
Graf 8: Branje skupaj z otrokom. (vrtec, n = 77)	10
Graf 9: Kdo da pobudo za branje? (vrtec, n = 77)	10
Graf 10: Pomembnost branja v predšolskem obdobju. (n = 77)	11
Graf 11: Ali bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok? (vrtec, n = 76)	12
Graf 12: Razporeditev anketirancev (starši – šola) po spolu. (n = 134)	13
Graf 13: Razporeditev anketirancev (starši – šola) po starosti.	13
Graf 14: Mnenje staršev o priljubljenosti branja med njihovimi otroci. (n = 136)	14
Graf 15: Oblika gradiva, ki ga berejo starši. (n = 135)	14
Graf 16: Oblika gradiva, ki ga po mnenju staršev berejo njihovi otroci. (n = 134)	15
Graf 17: Čas branja otrok, po mnenju staršev. (n = 134)	15
Graf 18: Vrsta gradiva, ki ga po mnenju staršev berejo njihovi otroci. (šola, n = 131)	16
Graf 19: Ali ste otroku kdaj brali? (n = 134)	16
Graf 20: Vpliv bralnih navad staršev na bralne navade njihovih otrok. (n = 134)	17
Graf 21: Tekočnost branja šolskih otrok po mnenju staršev. (n = 134)	18
Graf 22: Razumevanje besedila po mnenju staršev. (n = 134)	18
Graf 23: Katera trditev o branju zate najbolj drži? (1. triletje, n = 134)	19
Graf 24: Čas branja učencev 1. triletja, kadar niso v šoli. (n = 134)	20
Graf 25: Vrsta gradiva, ki ga berejo učenci 1. triletja. (n = 134)	21
Graf 26: Oblika gradiva, ki ga učenci 1. triletja najbolj pogosto berejo. (n = 134)	21
Graf 27: Priporočila za branje. (1. triletje, n = 134)	22
Graf 28: Katera trditev o branju zate najbolj drži? (1. triletje, n = 134)	23
Graf 29: Koliko knjig si prebral v tem šolskem letu? (1. triletje, n = 134)	23
Graf 30: Ali se ti zdi, da bereš več kot v preteklem šolskem letu? (1. triletje, n = 134)	24
Graf 31: Kako se ti zdi, da bereš? (1. triletje, n = 134)	24
Graf 32: Razumevanje besedila, ki ga prebereš. (1. triletje, n = 134)	25
Graf 33: Katera od spodnjih trditev zate najbolj drži? (2. in 3. triletje, n = 148)	26
Graf 34: Koliko bereš, ko nisi v šoli? (2. in 3. triletje, n = 145)	26
Graf 35: Kako pogosto bereš naslednje gradivo, zato ker to želiš? (2. in 3. triletje, n = 148)	27
Graf 36: Oblika gradiva, ki ga učenci najbolj pogosto berejo. (2. in 3. triletje, n = 148)	28
Graf 37: Priporočila za izbrano knjigo. (2. in 3. triletje, n = 147)	28
Graf 38: Katera od zapisanih trditev zate najbolj drži? (2. in 3. triletje, n = 148)	30
Graf 39: Koliko knjig si prebral v tem šolskem letu? (2. in 3. triletje, n = 148)	30
Graf 40: Ali bereš več kot v preteklem šolskem letu? (2. in 3. triletje, n = 139)	31
Graf 41: Tekočnost branja učencev 2. in 3. triletja. (n = 145)	31
Graf 42: Razumevanje prebranega besedila. (2. in 3. triletje, n = 147)	32
Graf 43: Strokovni delavci, ki so odgovarjali na vprašalnik, glede na področje dela. (n = 34)	33
Graf 44: Razporeditev strokovnih delavcev, ki so odgovarjali na vprašalnik, glede na delovno dobo. (n = 34)	33
Graf 45: Čas, ki ga strokovni delavci pri vzgojno-izobraževalnem delu namenijo branju. (n = 34)	34

Graf 46: Gradniki bralne pismenosti, ki so po mnenju strokovnih delavcev slabo razviti. (n = 34).....	35
Graf 47: Gradniki bralne pismenosti, ki so po mnenju strokovnih delavcev dobro razviti. (n = 34)....	36
Graf 48: Oblika gradiva, ki si učenci/otroci berejo/ogledujejo pri vzgojno-izobraževalnem delu. (n = 34).....	36

KAZALO TABEL

Tabela 1: Pogostost poseganja po različnih vrstah gradiva. (vrtec, n = 77)	8
Tabela 2: Vrsta prebranega gradiva. (šola, n = 131)	16
Tabela 3: Vrsta izbrane literature – 1. triletje. (n = 134).....	20
Tabela 4: Odnos učencev 1. triletja do branja. (n = 134)	22
Tabela 5: Vrsta izbrane literature med učenci 2. in 3. triletja. (n = 148).....	27
Tabela 6: Odnos učencev 2. in 3. triletja do branja. (n = 148)	29

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Anketni vprašalnik za starše vrtčevskih otrok	40
Priloga 2: Anketni vprašalnik za starše šolskih otrok (učencev).....	43
Priloga 3: Anketni vprašalnik za učence 1. triletja.....	46
Priloga 4: Anketni vprašalnik za učence 2. in 3. triletja.....	49
Priloga 5: Anketni vprašalnik za strokovne delavce	52

UVOD

Ena od osrednjih nalog osnovnošolskega izobraževanja je otroke dobro naučiti branja in pisanja. Mnogi učitelji pri pouku opazajo, da imajo učenci slabše razvito bralno pismenost.

V sodobnem času je ob uporabi sodobnih elektronskih naprav v ospredje stopilo vizualno dojemanje okolice in veliko neverbalne komunikacije.

Tudi mednarodni testi bralne pismenosti (PIRLS, PISA) kažejo na to, da imajo slovenski učenci v primerjavi z učenci drugih držav dejansko slabše razvito bralno pismenost. Na podlagi teh opazanj smo si za cilj zadali izboljšati bralno pismenost pri naših učencih.

Bralna pismenost je po definiciji zmožnost posameznika za razumevanje, kritično vrednotenje in uporabo pisnih informacij. Gradniki bralne pismenosti so: govor, motiviranost za branje, razumevanje zasnove bralnega gradiva, glasovno zavedanje, besedišče, tekoče branje, razumevanje prebranega, odziv na besedila, tvorjenje besedil, kritično branje.

Ker se razvoj bralne pismenosti začne že v predšolskem obdobju, smo se dogovorili, da bomo v Vrtcu pri Osnovni šoli Žirovnica razvijali predbralne in predpisalne spretnosti. Raziskave so namreč pokazale, da je uspešnost branja in pisanja povezana s tem, koliko branja, spodbud in zgledov je bil otrok deležen v predšolskem obdobju.

V Osnovni šoli Žirovnica želimo dvigniti raven bralne pismenosti pri vseh učnih predmetih, spodbujati branje in kulturo branja, predvsem pa je pomembno, da bi otroci razumeli prebrano, znali besedilo povedati s svojimi besedami, ga znali utemeljiti in o besedilu kritično razmišljati. Le tako bodo lahko uspešni v šoli in ne nazadnje tudi na drugih področjih.

Namen samoevalvacije je bil identificirati stanje na področju predbralne in bralne pismenosti na Osnovni šoli Žirovnica.

Po določenem času bomo ankete ponovili in ugotovili, kakšne bojo spremembe.

ANKETNI VPRAŠALNIKI

Pripravili smo več različnih spletnih vprašalnikov, kjer smo starše, učence in strokovne delavce spraševali o posameznih gradnikih bralne pismenosti. Anketa je bila po elektronski poti poslana vsem staršem vrtca in šole ter strokovnim delavcem in je bila aktivna od 24. 2. 2020 do 3. 3. 2020. Učenci so anketo reševali pri urah oddelčne skupnosti ali individualno.

1. VPRAŠALNIKI ZA STARŠE

Vprašalnik za starše je bil po elektronski pošti poslan vsem staršem, ki imajo v šolskem letu 2019/2020 otroka vpisanega v Vrtec pri Osnovni šoli Žirovnica ali v Osnovno šolo Žirovnica.

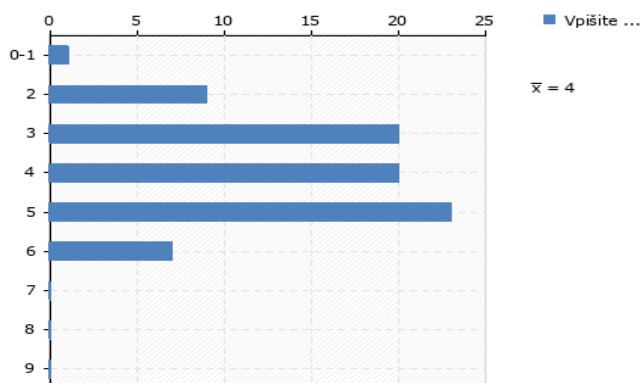
Anketa je bila anonimna.

1.1. STARŠI – VRTEC

Anketa je bila poslana staršem 176 vpisanim otrokom v šolskem letu 2019/2020. Pri anonimni anketi o bralni pismenosti predšolskih otrok je bilo veljavnih 76 odgovorov staršev, od tega 13 ali 17 % moških in 63 ali 83 % žensk. V anketi za starše je bilo zastavljenih 11 vprašanj.

Na vprašanja je odgovorilo 14 oseb v starosti od 21 do 30 let, 52 oseb v starosti od 31 do 40 let, 10 oseb v starosti od 41 do 50 let.

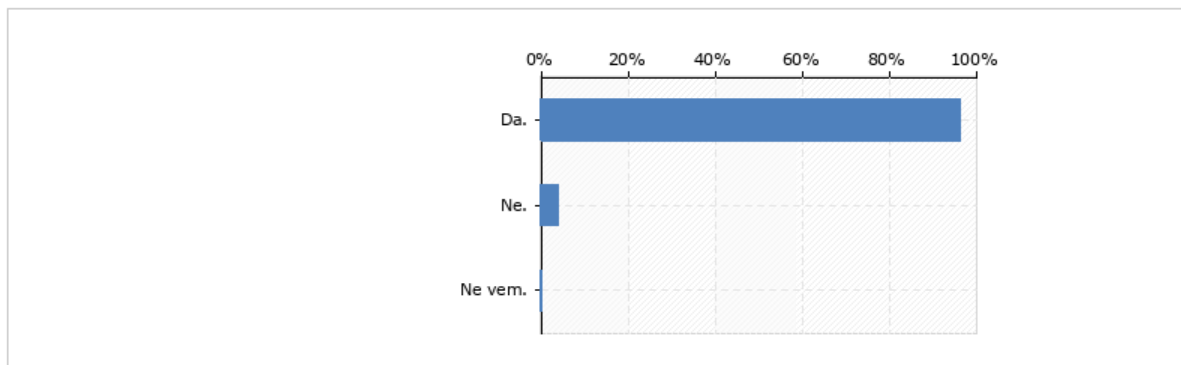
Najprej nas je zanimala starost otroka, za katerega je starš izpolnjeval anonimni vprašalnik. Analiza je pokazala, da se je na anketo odzval 1 starš 1 letnih otrok, 9 staršev 2 letnih otrok, 20 staršev 3 letnih otrok, 20 staršev 4 letnih otrok, 23 staršev 5 letnih otrok in 7 staršev 6 letnih otrok. Povprečna starost otrok sodelujočih v anketi je bila 4 leta.

Graf 1: Starost otroka. (vrtec, n = 80)

1.1.1. VPRAŠANJE: Ali vaš otrok rad posega po knjigah?

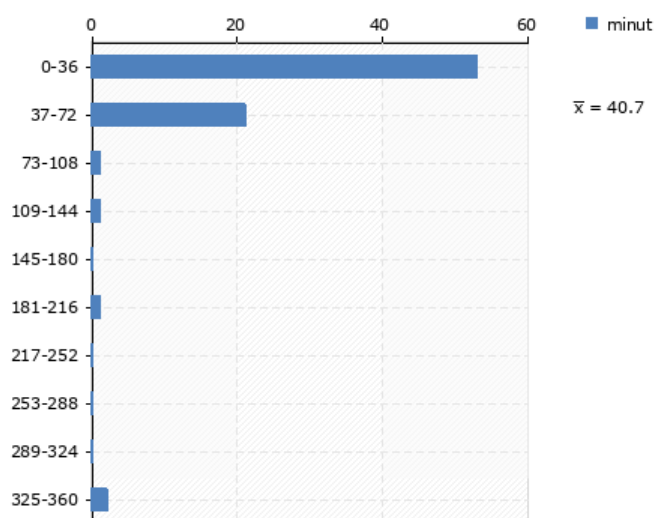
Analiza je pokazala, da kar 96 % staršev meni, da njihov otrok rad poseže po knjigah. Le 4 % otrok pa po mnenju staršev po knjigah ne poseže.

Graf 2: Ali vaš otrok rad posega po knjigah? (vrtec, n = 80)

1.1.2. VPRAŠANJE: Koliko minut na dan v povprečju vi osebno namenite branju?

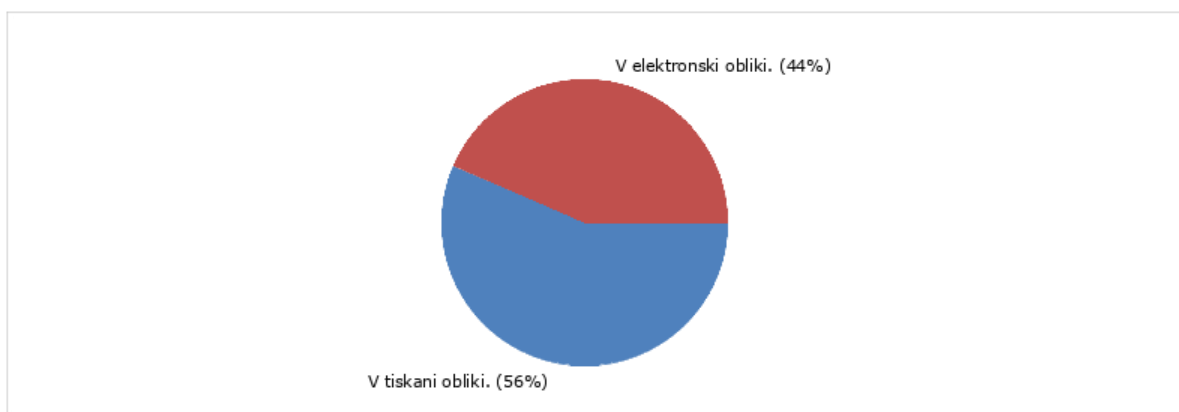
Analiza je pokazala, da starši v povprečju namenijo branju 40,7 minut na dan.

Graf 3: Čas branja, ki si ga na dan vzamejo starši vrtca. (n = 79)

1.1.3. VPRAŠANJE: V kakšni obliki je gradivo, ki ga vi osebno običajno berete?

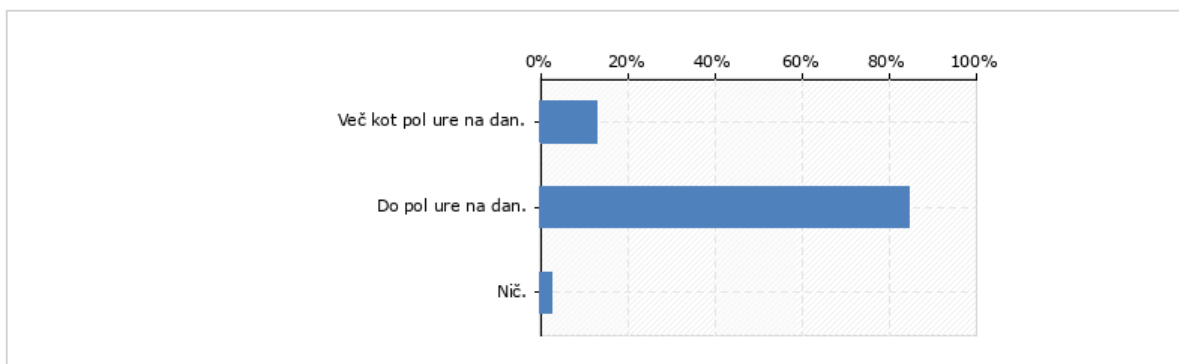
Analiza je pokazala, da po tiskanih gradivih poseže 56 % staršev, po elektronskih gradivih pa 44 % staršev.

Graf 4: Oblika gradiva, ki ga običajno berejo starši vrtca. (n = 78)

1.1.4. VPRAŠANJE: Koliko časa na dan berete vašemu otroku?

Zanimalo nas je, koliko časa na dan starši berejo svojemu otroku. Več kot pol ure na dan svojim otrokom bere 13 % staršev, do pol ure na dan bere 83 % staršev, 3 % staršev pa svojemu otroku ne bere. Največ staršev vrtca svojim otrokom bere do pol ure na dan.

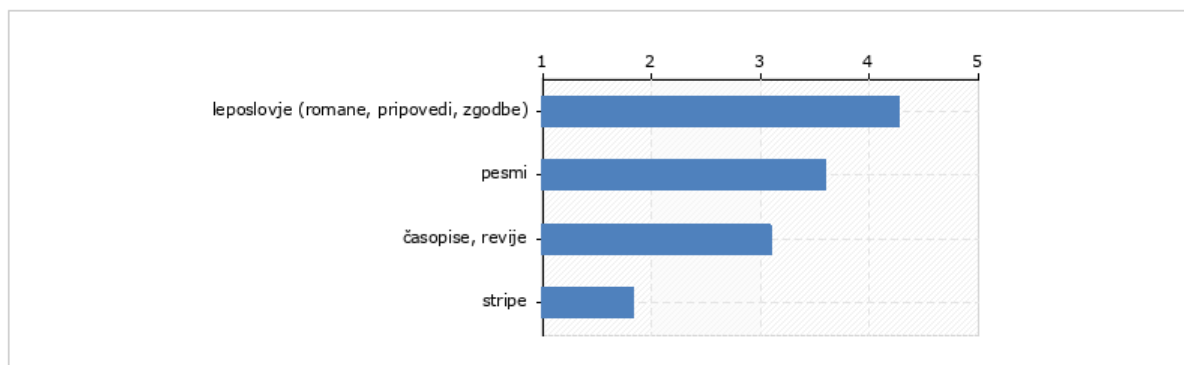
Graf 5: Čas, ki ga na dan porabijo starši vrtca za branje svojim otrokom. (n= 78)

1.1.5. VPRAŠANJE: Kako pogosto z vašim otrokom pregledujete, ogledujete časopise/ revije, stripe, leposlovje (romane, povedi, zgodbe), pesmi?

Namen tega vprašanja je bilo ugotoviti, kako pogosto starši z otrokom pregledujejo, ogledujejo različna gradiva. Izbirali so lahko med časopisi ter revijami, stripi, leposlovjem (romani, pripovedi, zgodbe) in pesmimi. Pri odgovorih pa jim je bilo ponujeno: nikoli, nekajkrat na leto, enkrat na mesec, večkrat mesečno, večkrat tedensko.

Kako pogosto z vašim otrokom pregledujete, ogledujete naslednje gradivo?										
Podvprašanja	Odgovori						Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon
	NIKOLI	NEKAJKRAT NA LETO	ENKRAT NA MESEC	VEČKRAT MESEČNO	VEČKRAT TEDENSKO	Skupaj				
časopise, revije	15 (20%)	14 (18%)	12 (16%)	19 (25%)	16 (21%)	76 (100%)	76	80	3.1	1.4
stripe	38 (49%)	24 (31%)	8 (10%)	4 (5%)	3 (4%)	77 (100%)	77	80	1.8	1.1
leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe)	7 (9%)	3 (4%)	0 (0%)	19 (25%)	48 (62%)	77 (100%)	77	80	4.3	1.2
pesmi	4 (5%)	12 (16%)	15 (19%)	26 (34%)	20 (26%)	77 (100%)	77	80	3.6	1.2

Tabela 1: Pogostost poseganja po različnih vrstah gradiva. (vrtec, n = 77)

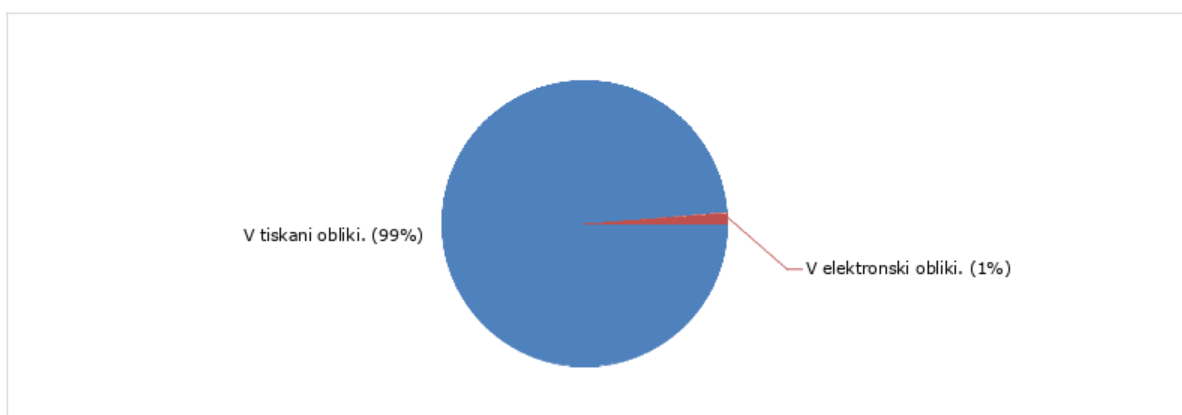
Graf 6: Kako pogosto z vašim otrokom pregledujete, ogledujete posamezno gradivo? (vrtec, n = 77)

Časopise in revije 20 % staršev s svojim otrokom nikoli ne pregleduje, ogleduje. Časopise in revije 18% staršev s svojim otrokom nekajkrat na leto pregleduje, ogleduje. 16 % staršev enkrat na mesec pregleduje, ogleduje s svojim otrokom. 25 % staršev večkrat mesečno pregleduje, ogleduje skupaj s svojim otrokom. 21 % staršev pa večkrat tedensko pregleduje, ogleduje časopise, revije skupaj s svojim otrokom.

Stripov 49 % staršev nikoli ne pregleduje, ogleduje skupaj s svojim otrokom. Stripe 31 % staršev nekajkrat na leto pregleduje, ogleduje skupaj s svojim otrokom. 10 % staršev jih pregleduje, ogleduje enkrat na mesec, 5 % večkrat mesečno, 4 % pa večkrat tedensko.

Leposlovja nikoli ne pregleduje, ogleduje 9 % staršev skupaj s svojim otrokom. Nekajkrat na leto ga pregleduje, ogleduje 4 % staršev s svojim otrokom. Večkrat mesečno pa leposlovje pregleduje, ogleduje 25 % staršev s svojim otrokom, 62 % pa večkrat tedensko. Pesmi ne pregleduje, ogleduje 5 % staršev s svojim otrokom. 16 % staršev jih pregleduje, ogleduje nekajkrat na leto, 19 % enkrat na mesec, 34 % večkrat mesečno, 26 % pa večkrat tedensko.

1.1.6. VPRAŠANJE: V kakšni obliki je gradivo, ki si ga vaš otrok običajno ogleduje ali mogoče že bere?

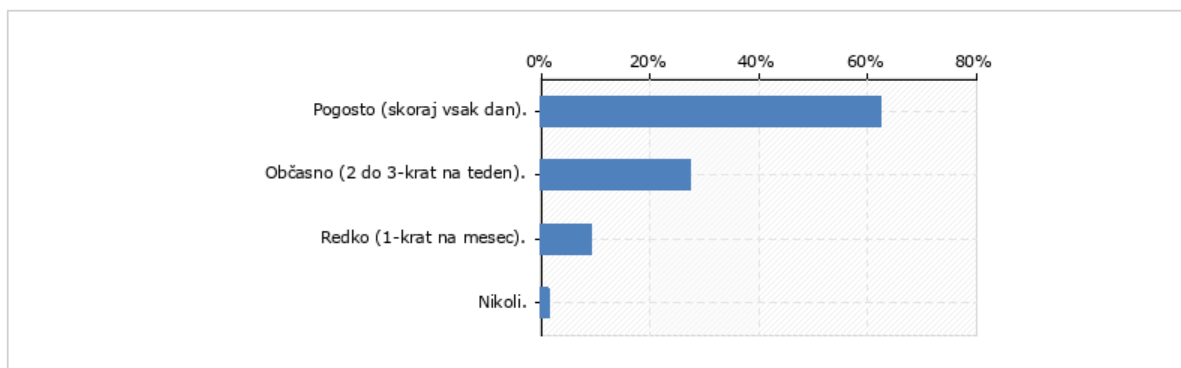

Graf 7: Oblika gradiva, ki si ga po mnenju staršev ogledujejo otroci vrtca. (n = 77)

Pri tem vprašanju nas je zanimalo, v kakšni obliki je gradivo, ki ga običajno ogleduje ali mogoče že bere otrok. Analiza je pokazala, da 95 % otrok ogleduje ali bere gradivo v tiskani obliki, 1 % otrok pa v elektronski obliki.

1.1.7. VPRAŠANJE: Kako pogosto berete skupaj z otrokom?

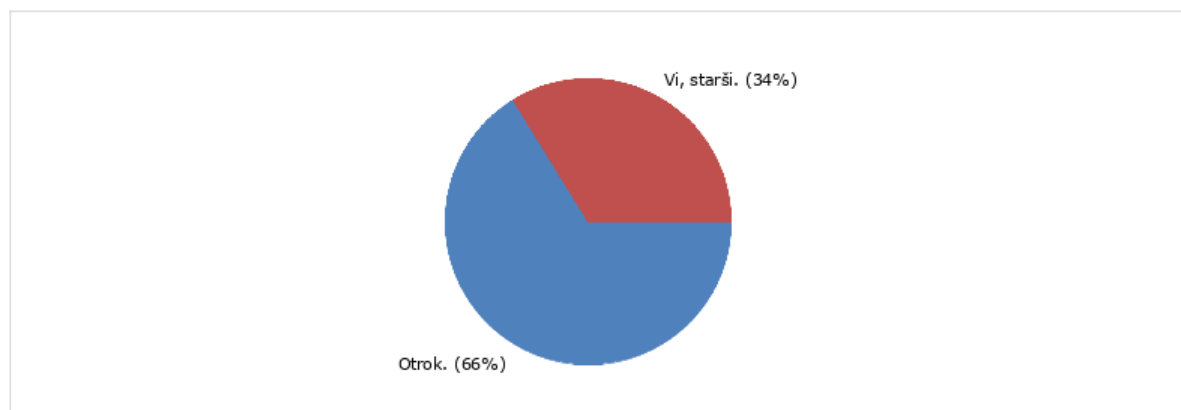
Namen vprašanja je bilo ugotoviti ali starši berejo skupaj z otrokom. Za analizo je veljalo, da pogosto pomeni skoraj vsak dan, občasno pomeni 2 do 3-krat na teden, redko 1-krat na mesec in nikoli. Analiza je pokazala, da 62 % staršev pogosto bere skupaj z otrokom, 27 % občasno, 9 % redko, 1 % staršev pa z otrokom ne bere.

Graf 8: Branje skupaj z otrokom. (vrtec, n = 77)

1.1.8. VPRAŠANJE: Kdo da pobudo za branje?

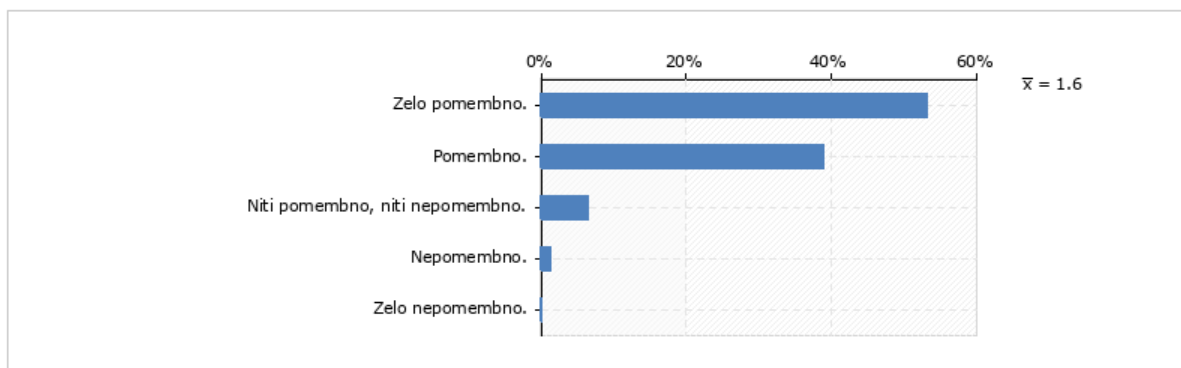
Pri tem vprašanju nas je zanimalo, kdo da pobudo za branje. Analiza je pokazala, da pobudo za branje izrazi 34 % staršev in 66 % otrok.

Graf 9: Kdo da pobudo za branje? (vrtec, n = 77)

1.1.9. VPRAŠANJE: Kako pomembno se vam zdi branje v predšolskem obdobju?

Pri tem vprašanju smo ugotavljali, ali se staršem zdi pomembno branje v predšolskem obdobju. Analiza je pokazala, da 53 % staršev zdi branje v predšolskem obdobju zelo pomembno, 39 % pomembno, 6 % niti pomembno, niti nepomembno, 1 % nepomembno, 0 % pa zelo nepomembno.

Graf 10: Pomembnost branja v predšolskem obdobju. (n = 77)

1.1.10. VPRAŠANJE: Kaj bi doma lahko naredili, da bo vaš otrok rad bral?

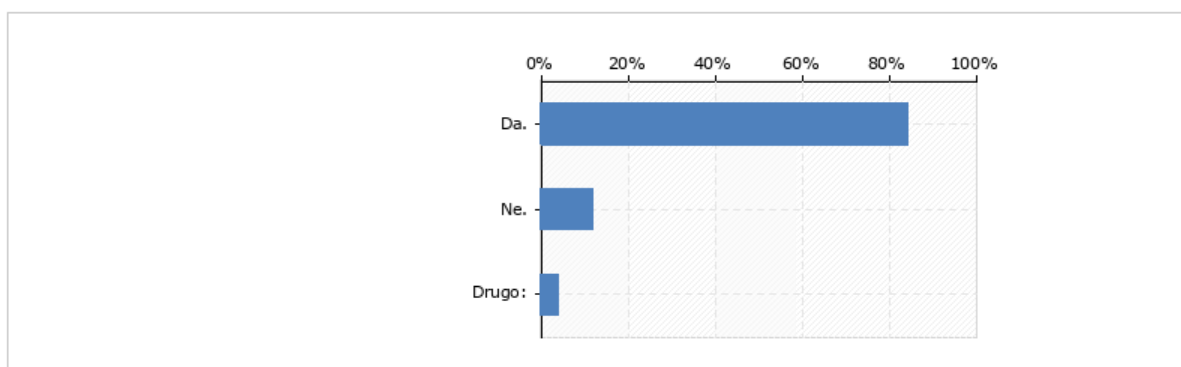
Zanimalo nas je, kaj lahko starši naredijo doma, da bo njihov otrok rad bral. Starši so navedli, da bi doma lahko:

- našli zanimive knjige s čim več ilustracijami;
- spodbujali otroke k branju;
- obiskali knjižnice, samostojna izbira knjig;
- glede na to, da veliko beremo oziroma imamo doma domačo knjižnico, po kateri oba otroka pogosto posegata, ne vidim razloga za dodatno motivacijo. Če imajo starši v rokah knjigo, bo tudi otrok posegal po knjigah. Če pa imajo starši stalno v rokah elektronske naprave, bo tudi otrok posegal po le-teh;
- brala z njim;
- o tem bomo razmišljali, ko bo otrok obiskoval šolo;
- spodbujamo branje, naredimo iz tega navado;
- knjigo predstaviti kot pozitiven vir zabave;
- ko otrok pokaže zanimanje za knjige, kasneje za črke in nato za branje mu to omogočimo, mu beremo, pomagamo. Paziti moramo, da začnemo zgodaj (beremo že dojenčku) in ko ima otrok dovolj, ga ne silimo več oz. naredimo premor kolikor ga otrok potrebuje;
- da ga že od malega vključuješ v branje pravljič;
- kupili knjige s tematiko, ki ga zanima;
- zgled, da tudi mi beremo; zanimive knjige –pravljice;
- ponudili primerno gradivo;
- mu večkrat ponudili knjigo, skrbeli za njegovi starosti primeren izbor knjig;
- otroku ponudili zanimive knjige;

- predstavitev knjig na zabaven in zanimiv način;
- z zanimanjem bi mu predstavila kakšno knjigo in na zabaven način;
- bral bo, ko bo čas za to. Branja se bo učil v šoli, kjer so učitelji, ki so usposobljeni za učenje branja;
- se trudim, pa nič ne pomaga;
- imeli bi lahko več knjig;
- zabavno predstavimo knjige, ga pritegnemo, pustimo da tudi ona bere zgodbo itd.;
- ponudili njemu zanimiva gradiva.

1.1.11. VPRAŠANJE: Ali menite, da bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok?

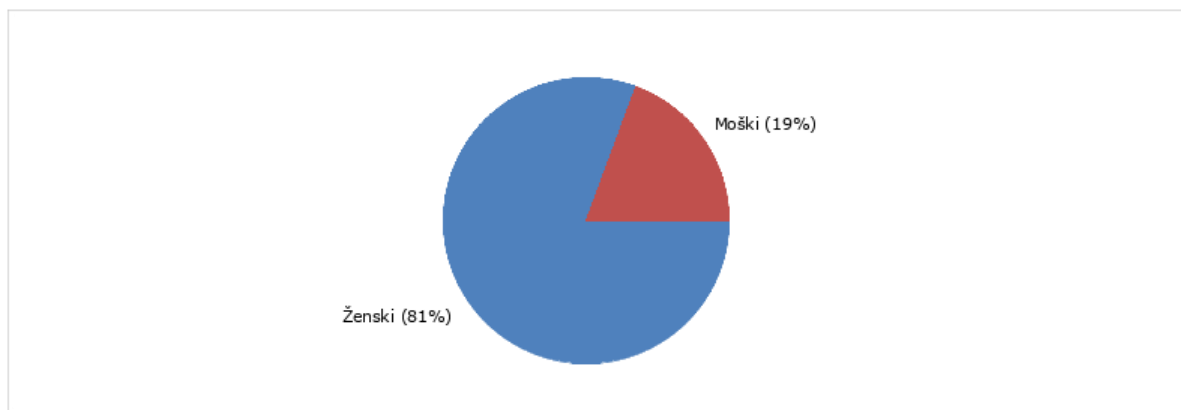
Namen vprašanja je bilo ugotoviti ali bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok. 84 % staršev meni, da bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok. 11 % staršev pa meni, da ne. 4 % staršev je pod drugo navedlo: mogoče, odvisno od otroka, 1 % staršev pa ne ve.

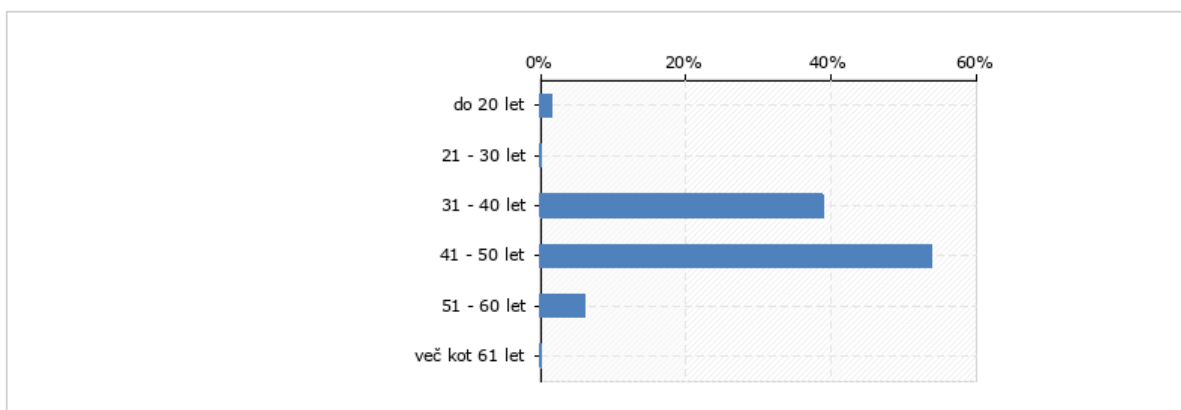
Graf 11: Ali bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok? (vrtec, n = 76)

1.2. STARŠI – ŠOLA

Na anketo je odgovorilo 134 oseb, večina je bila žensk (108 oz. 81 %), manj pa moških (26 oz. 19 %). Najbolj zastopani starostni skupini (skupaj 93 % anketirancev) sta bili od 41 do 50 let (72 anketirancev) in 31 do 40 let (52 anketirancev).

Graf 12: Razporeditev anketirancev (starši – šola) po spolu. (n = 134)

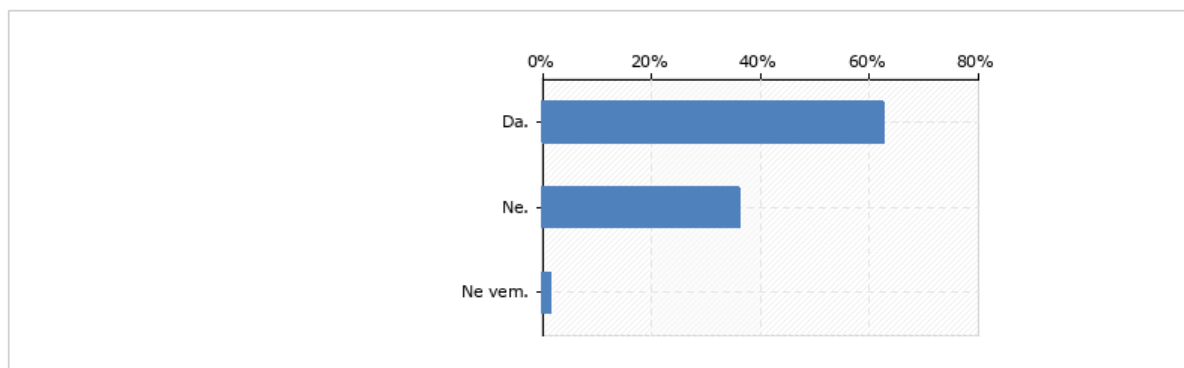

Graf 13: Razporeditev anketirancev (starši – šola) po starosti.

Povprečna starost otrok anketirancev je bila 10,4 let, pri čemer so bili otroci stari med 5 in 16 let.

1.2.1. VPRAŠANJE: Ali menite, da vaš otrok rad bere?

Analiza je pokazala, da večina staršev (63 %) meni, da njihov otrok rad bere. Malo več kot tretjina staršev (36 %) je mnenja, da njihov otrok ne bere rad, 1 % staršev pa ne ve, če njihov otrok rad bere. Zaključimo lahko, da približno vsak tretji starš, ki je odgovarjal na vprašanje, meni, da njihov otrok nima rad branja, kar je dokaj visoka številka.

Graf 14: Mnenje staršev o priljubljenosti branja med njihovimi otroci. (n = 136)

1.2.2. VPRAŠANJE: Koliko minut na dan v povprečju vi osebno namenite branju?

V povprečju starši osebno branju namenijo 39 minut dnevno. Največ staršev (70 %) bere do 36 minut dnevno, 19 % staršev bere nekaj več kot dve urni na dan, 11 % pa več kot to.

1.2.3. VPRAŠANJE: V kakšni obliki je gradivo, ki ga vi osebno običajno berete?

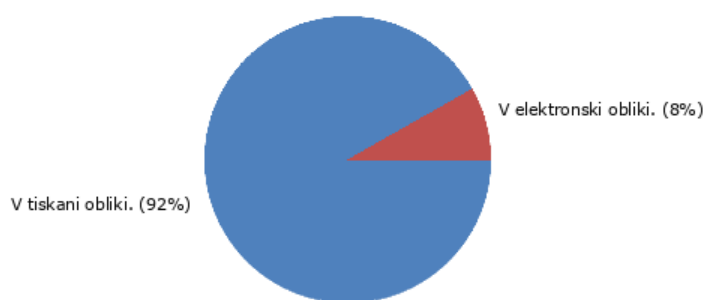
Med starši je nekoliko bolj priljubljeno branje gradiva v tiskani obliki (59 % anketirancev) kot pa v elektronski obliki (41 %).

Graf 15: Oblika gradiva, ki ga berejo starši. (n = 135)

1.2.4. VPRAŠANJE: V kakšni obliki je gradivo, ki ga vaš otrok običajno bere?

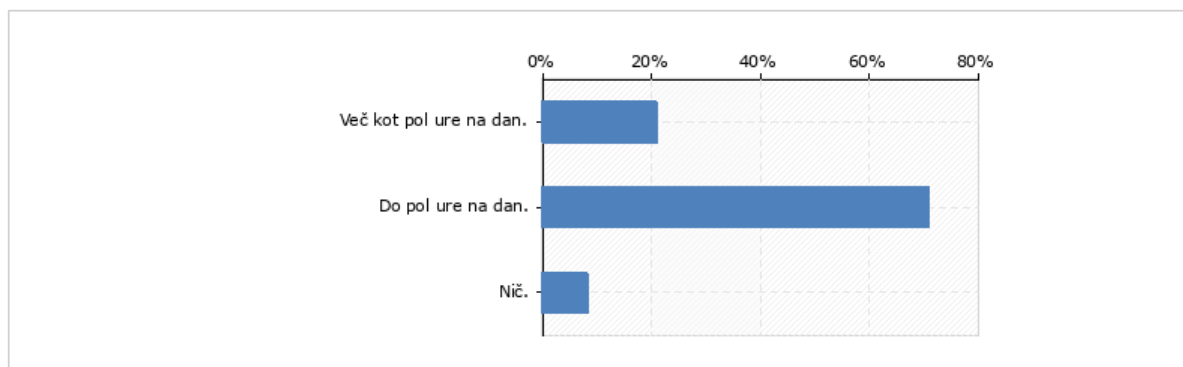
Po mnenju staršev 8 % otrok bere gradivo v elektronski obliki, 92 % pa v tiskani obliki. Ko primerjamo vprašanja, v kakšni obliki starši berejo gradivo in v kakšni obliki otroci običajno berejo gradivo, opazimo, da je starši petkrat bolj pogosto kot otroci berejo gradivo v elektronski obliki.

Graf 16: Oblika gradiva, ki ga po mnenju staršev berejo njihovi otroci. (n = 134)

1.2.5. VPRAŠANJE: Koliko prostega časa povprečno vaš otrok porabi za branje?

Po podatkih staršev glede časa, ki ga njihovi otroci namenijo branju, večina otrok (68 %) bere do pol ure na dan, več kot pol ure na dan pa bere petina otrok (20 %). Nezanemarljivih 8 % staršev je odgovorilo, da njihovi otroci sploh ne berejo, vendar pa se pojasnilo najbrž skriva tudi v starosti otrok teh staršev.

Graf 17: Čas branja otrok, po mnenju staršev. (n = 134)

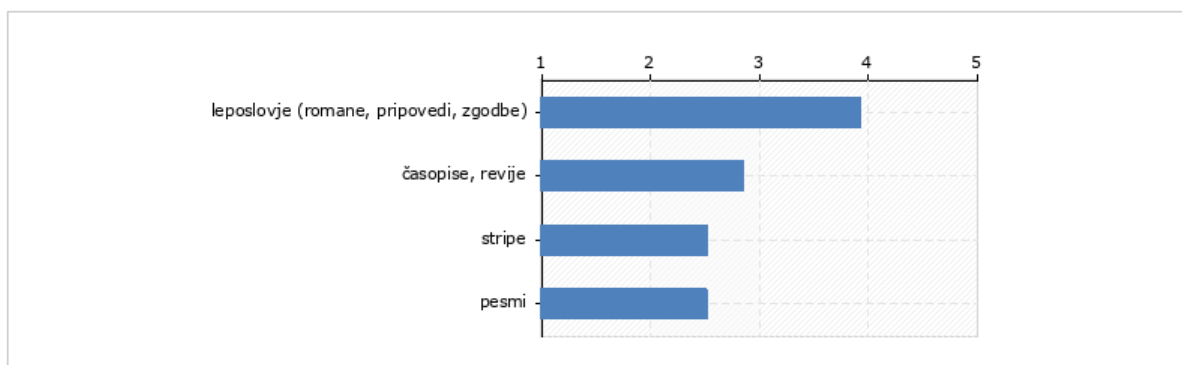
1.2.6. VPRAŠANJE: Kako pogosto vaš otrok bere naslednje gradivo: časopise/ revije, stripe, leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe), pesmi?

Pri enem od vprašanj nas je zanimalo, kako pogosto otroci berejo različne vrste gradiv. Najbolj priljubljeno gradivo je leposlovje, ki ga berejo skoraj vsi otroci (96 %), od tega 41 % otrok večkrat na teden. Sledijo časopisi in revije, ki jih bere 82 % otrok, večina enkrat na mesec (26 %) oz. večkrat mesečno (25 %). Pesmi sicer bere 85 % otrok, vendar jih kar 43 % bere zgolj nekajkrat na leto in samo 4 % večkrat na teden. Podobno velja za stripe, ki jih bere 72 % otrok, a kar 30 % zgolj nekajkrat na leto. V povprečju starši menijo, da njihovi otroci najbolj pogosto

berejo leposlovje, najmanjkrat pa stripe in pesmi.

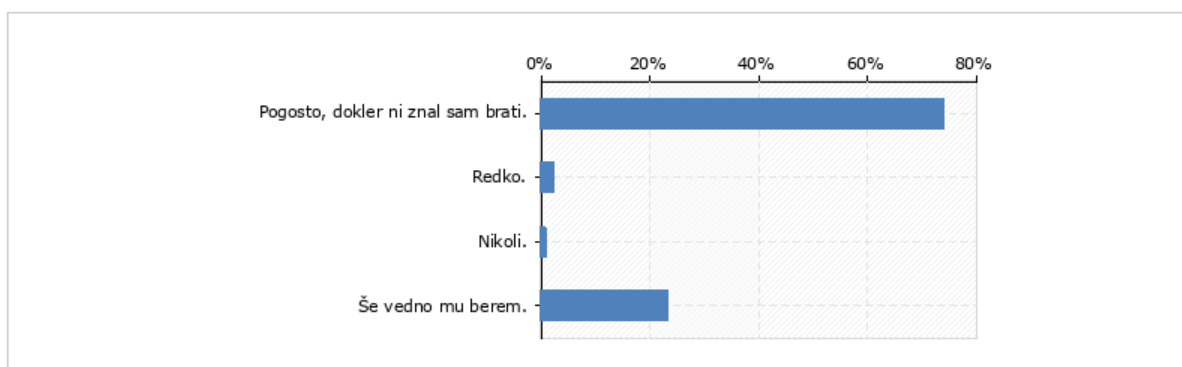
Kako pogosto vaš otrok bere naslednje gradivo?										
Podvprašanja	Odgovori						Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon
	NIKOLI	NEKAJKRAT NA LETO	ENKRAT NA MESEC	VEČKRAT MESEČNO	VEČKRAT NA TEDEN	Skupaj				
časopise, revije	23 (18%)	29 (22%)	34 (26%)	32 (25%)	12 (9%)	130 (100%)	130	139	2.9	1.2
stripe	37 (28%)	40 (30%)	19 (14%)	22 (17%)	14 (11%)	132 (100%)	132	139	2.5	1.3
leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe)	6 (4%)	16 (12%)	15 (11%)	42 (31%)	55 (41%)	134 (100%)	134	139	3.9	1.2
pesmi	20 (15%)	56 (43%)	27 (21%)	24 (18%)	4 (3%)	131 (100%)	131	139	2.5	1.1

Tabela 2: Vrsta prebranega gradiva. (šola, n = 131)

Graf 18: Vrsta gradiva, ki ga po mnenju staršev berejo njihovi otroci. (šola, n = 131)

1.2.7. VPRAŠANJE: Ali ste otroku kdaj brali?

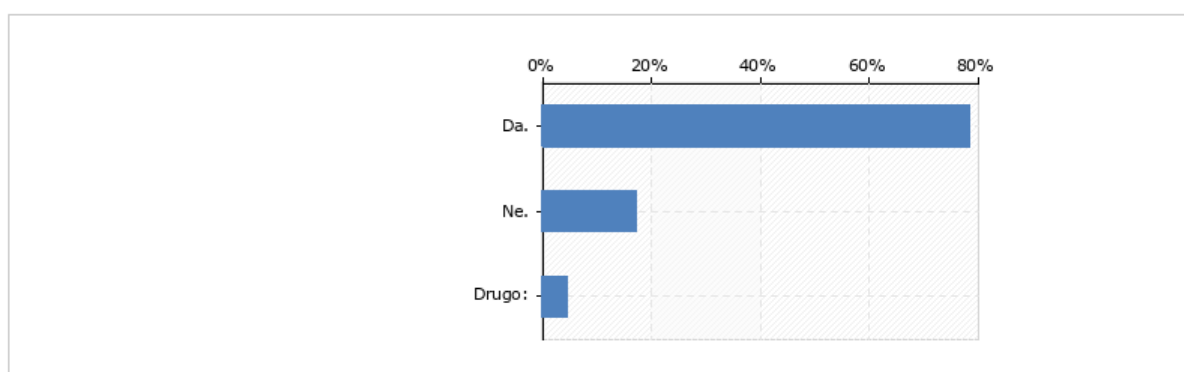

Graf 19: Ali ste otroku kdaj brali? (n = 134)

Večina staršev (74 %) je otrokom brala, dokler niso sami znali brati, 23 % staršev otrokom še vedno bere, 2 % staršev sta otrokom redko brala, 1 % pa nikoli. Pri tem moramo spet upoštevati dejstvo, da imajo nekateri anketiranci mlajše otroke, ki pri branju še niso samostojni.

1.2.8. VPRAŠANJE: Ali menite, da bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok?

Kar 78 % staršev meni, da bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok, 17 % se s tem ne strinja, 4 % pa so se opredelili za drugo in večinoma dodali, da je branje odvisno od mnogih dejavnikov. Iz tega sledi, da se večina staršev očitno zaveda pomembnosti vpliva njihovih bralnih navad na bralne navade njihovih otrok.

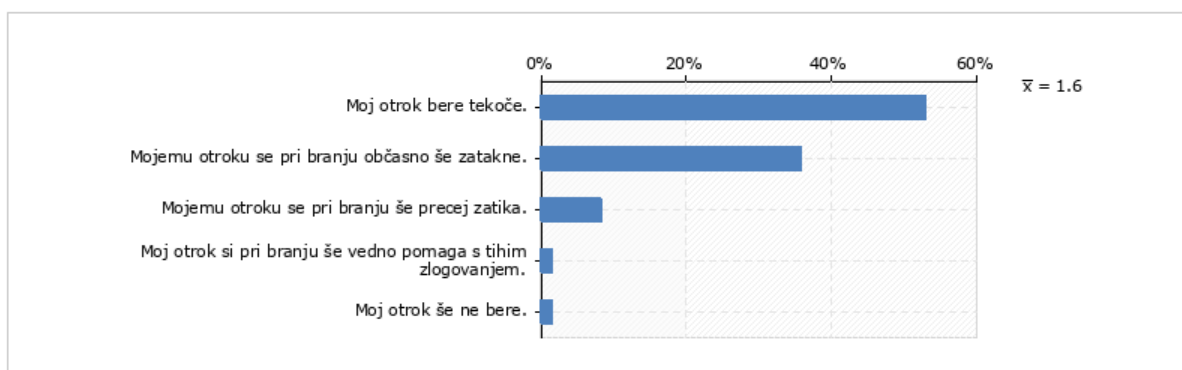
Graf 20: Vpliv bralnih navad staršev na bralne navade njihovih otrok. (n= 134)

1.2.9. VPRAŠANJE: Kaj bi doma še lahko naredili, da bi vaš otrok rad bral?

Polovica staršev (67) je tudi odgovorila na vprašanje o tem, kaj bi po njihovem mnenju še lahko naredili doma, da bi njihov otrok rad oz. še raje bral. Največ staršev (8) je omenilo spodbujanje branja z dobrim zgledom, kar se tudi ujema s prepričanjem večine o pozitivnem vplivu bralnih navad staršev na bralne navade otrok. Šest staršev je predlagalo izbiro knjig, ki so otrokom zanimive, dva starša pa sta bila mnenja, da bi priljubljenost branja lahko izboljšali tudi pogostejši obiski knjižnice. Precej staršev je odgovorilo, da ne vidijo potrebe po nadaljnji spodbudi, saj njihov otrok že rad bere.

1.2.10. VPRAŠANJE: Katera trditev za vašega otroka najbolj drži?

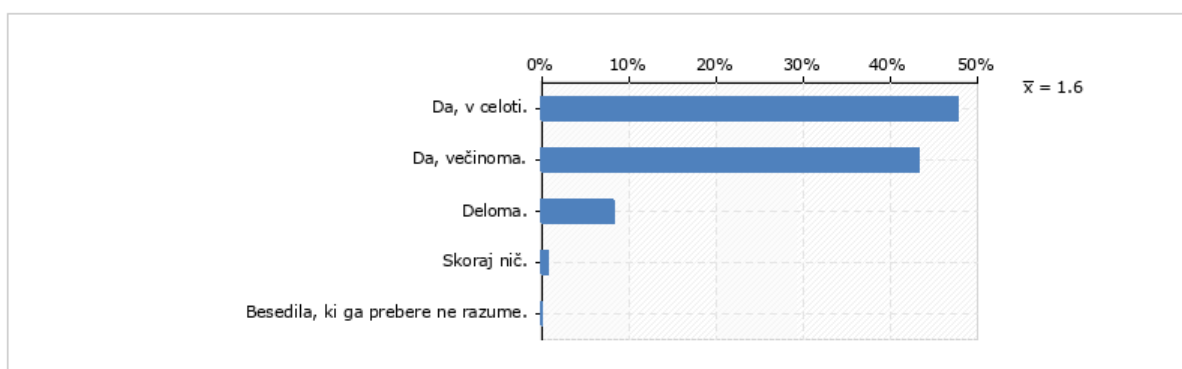
53 % staršev, ki so sodelovali v anketi, meni, da njihov otrok že tekoče bere, 36 % otrok po mnenju staršev tehnike branja še nima popolnoma usvojene, 8 % otrokom se pri branju še precej zatika, 1 % pa si še pomaga s tihim zlogovanjem. 1 % otrok še ne bere.

Graf 21: Tekočnost branja šolskih otrok po mnenju staršev. (n = 134)

1.2.11. VPRAŠANJE: Ali vaš otrok besedilo, ki ga prebere, tudi razume?

Pri starših smo preverili, v kolikšni meri po njihovem mnenju otroci razumejo besedilo, ki ga preberejo. 48 % staršev meni, da njihov otrok besedilo v celoti razume, 43 % jih meni, da njihov otrok besedilo večinoma razume, 8 % pa le deloma. Samo en starš je bil mnenja, da njegov otrok besedila skoraj nič ne razume, kar verjetno lahko pripišemo starostni strukturi otrok.

Graf 22: Razumevanje besedila po mnenju staršev. (n = 134)

Če povzamemo, je analiza pokazala, da večina staršev meni, da njihov otrok rad bere, skoraj vsi posegajo po gradivu v tiskani obliki. Najbolj priljubljena vrsta gradiva je leposlovje, ki ga berejo skoraj vsi otroci, skoraj polovica večkrat na teden. Zaskrbljujoč pa je odstotek otrok, ki ne berejo radi (skoraj 40 %).

Starši predlagajo spodbujanje branja z dobrim zgledom in to se tudi ujema s prepričanjem večine o vplivu bralnih navad staršev na bralne navade otrok. Kar 78 % staršev meni, da bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok: na eni strani lahko vidimo, da 70 % staršev bere do 36 minut dnevno, podoben odstotek je tudi pri otrocih (68 %), 19 % staršev bere nekaj več kot dve uri na dan, podoben odstotek je tudi pri otrocih (20%). 53 % otrok staršev, ki so sodelovali v anketi, že tekoče bere, nekoliko manjši odstotek staršev (48 %) meni, da njihov otrok besedilo v celoti razume, nadaljnjih 43 % pa da njihov otrok besedilo večinoma razume.

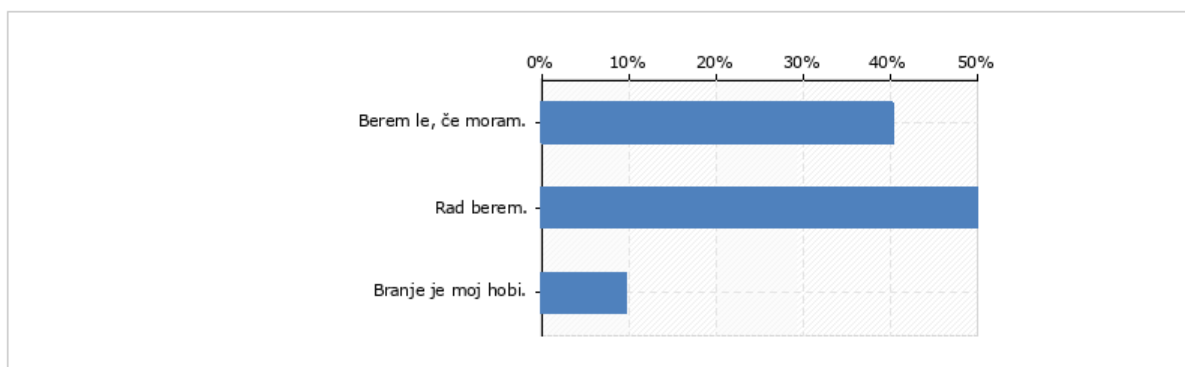
2. VPRAŠALNIKI ZA UČENCE

2.1. UČENCI 1. TRILETJA

V anketi je bilo učencem 1. triletja zastavljenih 11 vprašanj. Na vprašalnik je odgovarjalo 134 učencev, in sicer 75 fantov in 59 deklet. Analiza je pokazala, da je bila povprečna starost anketirancev 7,3 leta.

2.1.1. VPRAŠANJE: Katera od spodnjih trditev zate najbolj drži? Možni so bili odgovori: Berem le, če moram; rad berem; Branje je moj hobi.

Namen vprašanja je bilo ugotoviti, kako radi učenci berejo.

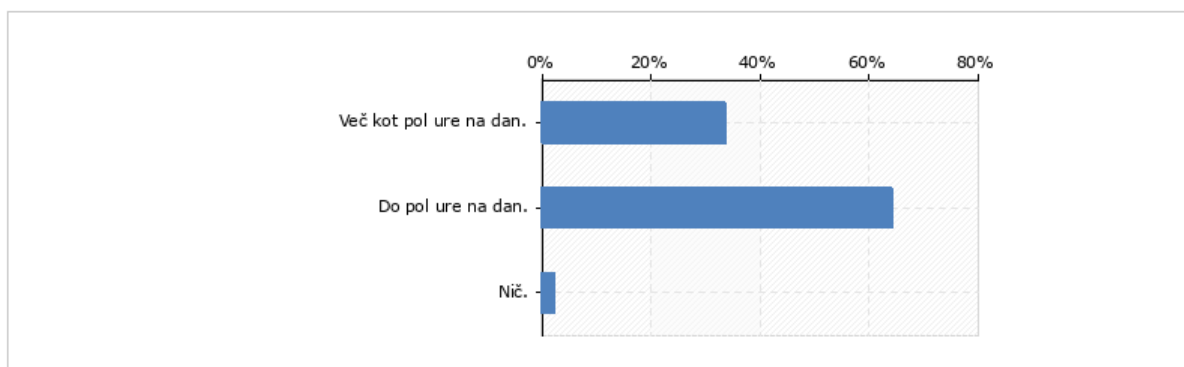

Graf 23: Katera trditev o branju zate najbolj drži? (1. triletje, n = 134)

50 % anketiranih učencev je odgovorilo, da radi berejo. 40 % učencev bere, če morajo brati, le 10 % otrok je odgovorilo, da je branje njihov hobi.

2.1.2. VPRAŠANJE: Koliko bereš, ko nisi v šoli?

Učenci 1. triletja so na vprašanje, koliko časa berejo izven šole oz. ko ni pouka, odgovorilo takole: večina, 86 otrok, to je 64 %, bere na dan do pol ure. Več kot pol ure na dan bere 45 učencev, oz. 34 %. 3 učenci, to je 2 %, ne berejo nič.

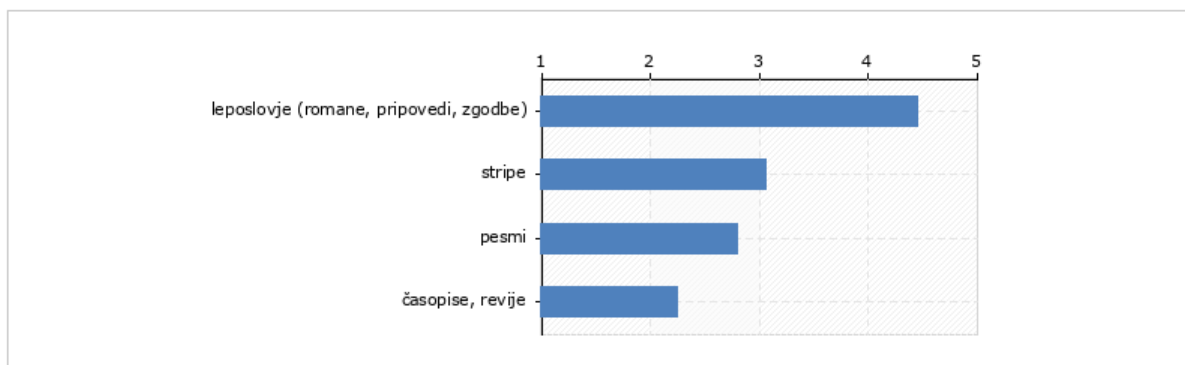
Graf 24: Čas branja učencev 1. triletja, kadar niso v šoli. (n = 134)

2.1.3. Kako pogosto bereš naslednje gradivo: časopise/ revije, stripe, leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe), pesmi, zato ker to želiš?

Kako pogosto bereš naslednje gradivo, zato ker to želiš?										
Podvprašanja	Odgovori						Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon
	NIKOLI	NEKAJKRAT LETNO	ENKRAT NA MESEC	VEČKRAT MESEČNO	VEČKRAT NA TEDEN	Skupaj				
časopise, revije	63 (47%)	20 (15%)	18 (13%)	22 (16%)	11 (8%)	134 (100%)	134	134	2.2	1.4
stripe	34 (25%)	8 (6%)	36 (27%)	28 (21%)	28 (21%)	134 (100%)	134	134	3.1	1.5
leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe)	2 (2%)	3 (2%)	16 (12%)	24 (18%)	88 (66%)	133 (100%)	133	134	4.5	0.9
pesmi	35 (26%)	16 (12%)	38 (28%)	31 (23%)	14 (10%)	134 (100%)	134	134	2.8	1.3

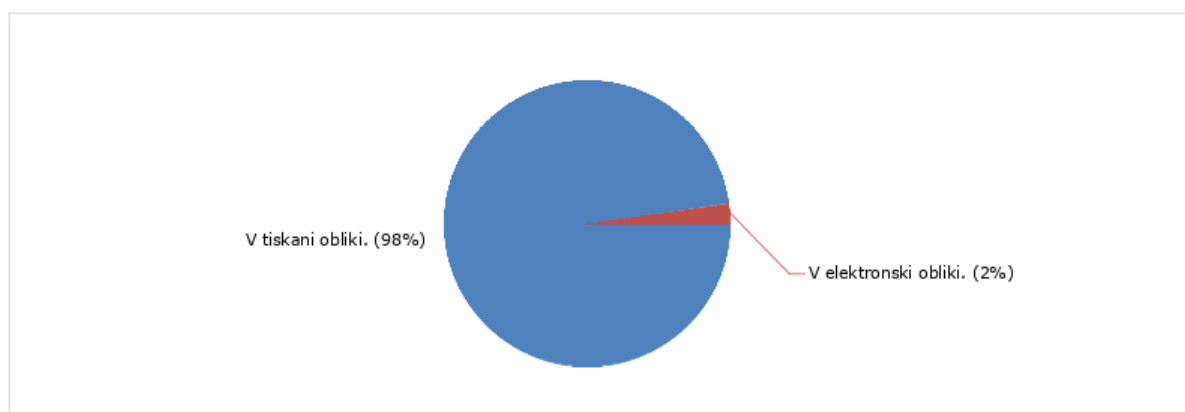
Tabela 3: Vrsta izbrane literature – 1. triletje. (n = 134)

Analiza tega vprašanja kaže, da večina učencev najpogosteje, večkrat na teden, bere leposlovje, manj pogosto berejo stripe in pesmi, najmanjkrat pa posegajo po branju časopisov in revij.

Graf 25: Vrsta gradiva, ki ga berejo učenci 1. triletja. (n = 134)

2.1.4. VPRAŠANJE: V kakšni obliki je običajno gradivo, ki ga bereš?

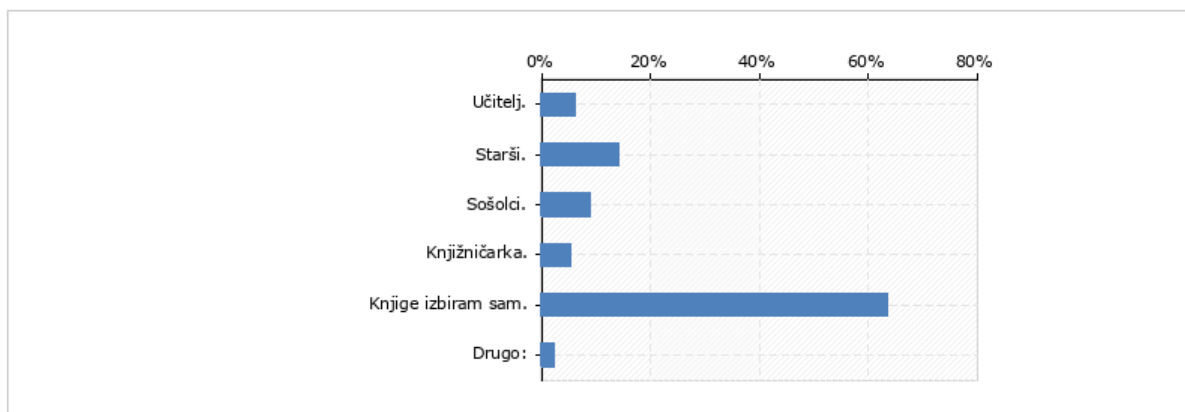

Graf 26: Oblika gradiva, ki ga učenci 1. triletja najbolj pogosto berejo. (n = 134)

Iz prikaza lahko razberemo, da učenci večino gradiva še vedno berejo v tiskani obliki (98 %). Le 2 % otrok gradivo običajno bere v elektronski obliki.

2.1.5. VPRAŠANJE: Kdo ti največkrat priporoči izbrano knjigo?

Večina učencev 1. triletja knjige izberejo sami (63 %). Sledi izbor knjig (14 %) po priporočilu staršev. Nizek % otrok knjigo izbere po priporočilu knjižničarke ali učiteljev, nekaj otrok (2 %) knjigo izbere po priporočilu bratca ali sestrice.

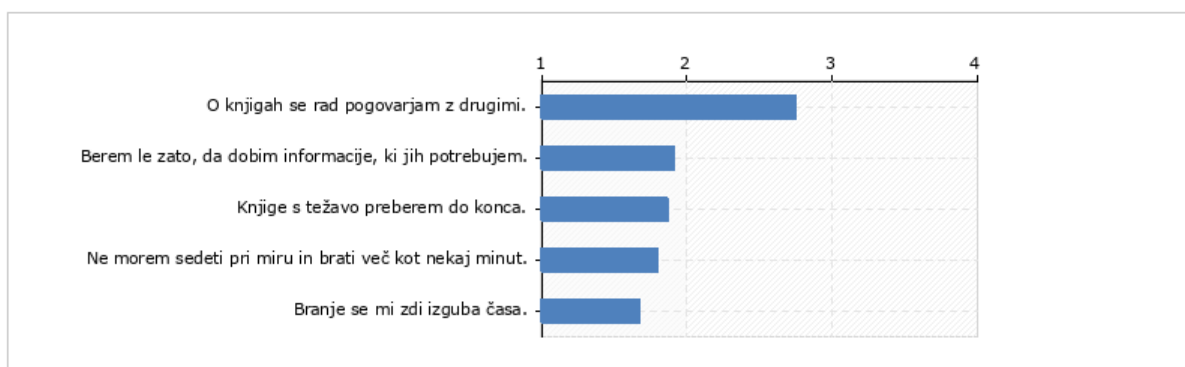
Graf 27: Priporočila za branje. (1. triletnje, n = 134)

2.1.6. VPRAŠANJE: Spodaj je nekaj trditev o branju. Označi, kaj zate najbolj drži. Možni odgovori so bili: O knjigah se rad pogovarjam z drugimi; Knjige s težavo preberem do konca; Branje se mi zdi izguba časa; Berem le zato, da dobim informacije, ki jih potrebujem; Ne morem sedeti pri miru in brati več kot nekaj minut.

Zanimal nas je otrokov odnos do branja. Iz odgovorov lahko sklepamo, kateri načini razmišljanja o branju so otrokom blizu in kakšen je njihov odnos do branja.

Spodaj je nekaj trditev o branju. V vsaki vrstici označi, kaj zate najbolj drži.									
Podvprašanja	Odgovori					Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon
	SPLOH SE NE STRINJAM.	NE STRINJAM SE.	STRINJAM SE.	POPOLNOMA SE STRINJAM.	Skupaj				
O knjigah se rad pogovarjam z drugimi.	18 (13%)	33 (25%)	48 (36%)	35 (26%)	134 (100%)	134	134	2.7	1.0
Knjige s težavo preberem do konca.	39 (29%)	79 (59%)	11 (8%)	5 (4%)	134 (100%)	134	134	1.9	0.7
Branje se mi zdi izguba časa.	56 (42%)	68 (51%)	5 (4%)	4 (3%)	133 (100%)	133	134	1.7	0.7
Berem le zato, da dobim informacije, ki jih potrebujem.	54 (40%)	42 (31%)	34 (25%)	4 (3%)	134 (100%)	134	134	1.9	0.9
Ne morem sedeti pri miru in brati več kot nekaj minut.	49 (37%)	70 (52%)	8 (6%)	7 (5%)	134 (100%)	134	134	1.8	0.8

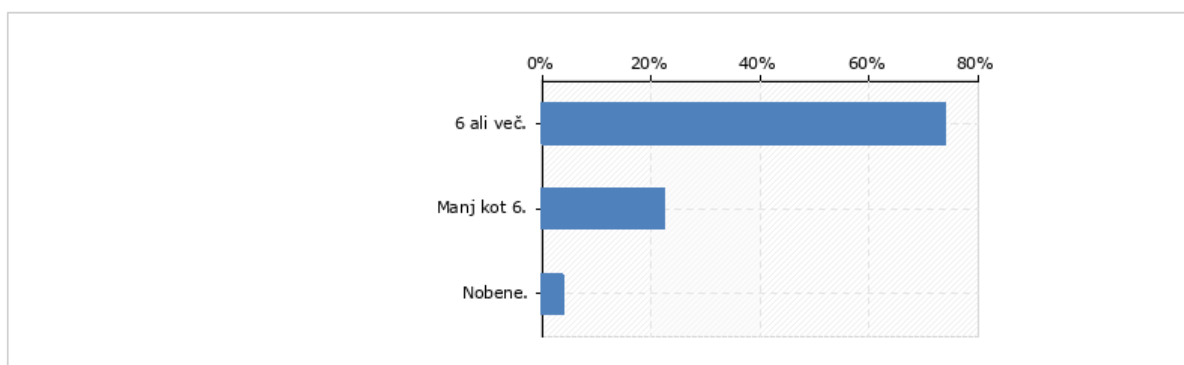
Tabela 4: Odnos učencev 1. triletja do branja. (n = 134)

Graf 28: Katera trditev o branju zate najbolj drži? (1. triletje, n = 134)

Analiza je pokazala, da se otroci (62 %) v 1. triletju o knjigah, ki jih preberejo, radi pogovarjajo z drugimi. Da berejo z namenom, da pridobijo ustrezne informacije, je odgovorilo 28 % otrok. 12 % otrok knjigo s težavo prebere do konca. Kar 11 % otrok ne zmore sedeti pri miru in brati več kot nekaj minut. 7 % otrok pa meni, da je branje izguba časa.

2.1.7. VPRAŠANJE: Koliko knjig si prebral v tem šolskem letu?

Graf 29: Koliko knjig si prebral v tem šolskem letu? (1. triletje, n = 134)

Največ učencev, 99 (74 %) je na vprašanje, koliko knjig so prebrali v tem šolskem letu odgovorilo, da so prebrali več kot 6 knjig. Manj kot 6 knjig je prebralo 30 (22 %) učencev, 5 otrok (4 %) pa v tem šolskem letu ni prebralo nobene knjige.

2.1.8. VPRAŠANJE: Kaj ti je pri branju najbolj všeč?

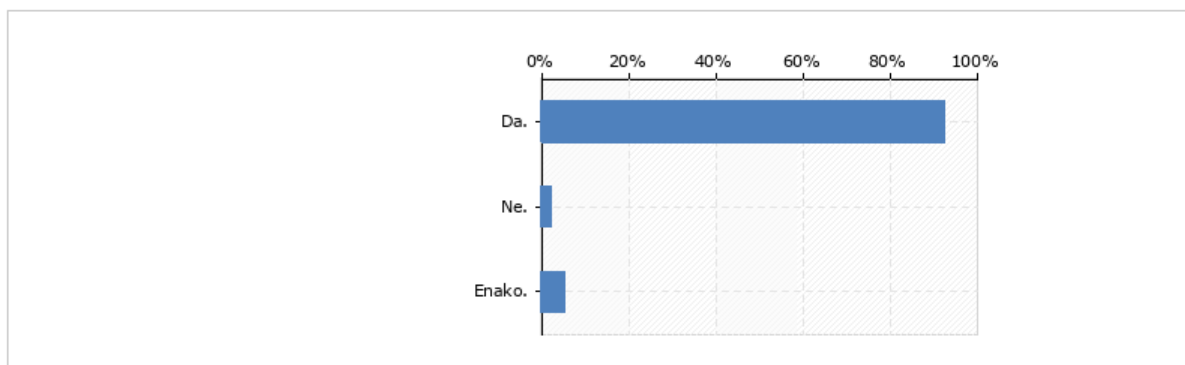
Otroke pri branju najbolj pritegnejo različne lepe, smešne, zabavne, zanimive prigode, zapleti v zgodbi ali lep in srečen konec zgodbe.

Nekaj manj otrokom je pri branju najbolj všeč to, da v knjigah dobijo nove informacije, izvejo, kar jih zanima, se veliko ali kaj novega naučijo, dobijo ideje za ustvarjanje.

Enemu otroku je pri branju najbolj všeč mir in tišina.

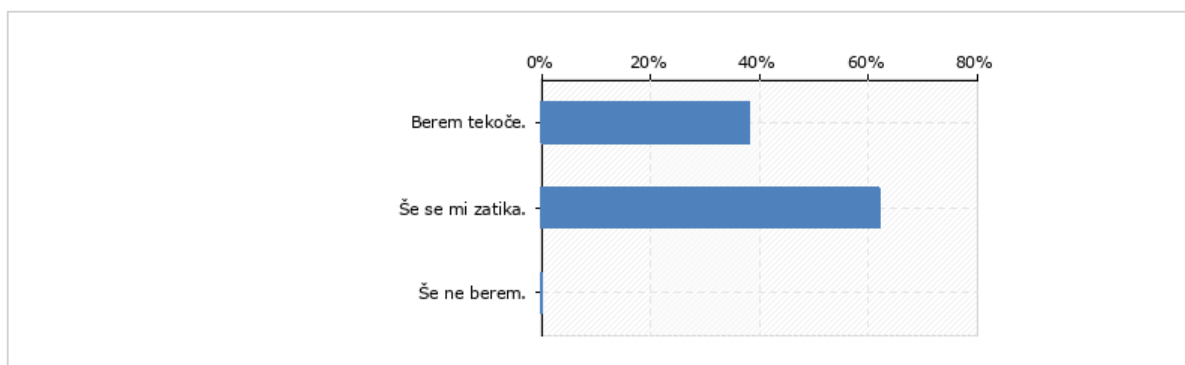
2.1.9. VPRAŠANJE: Ali se ti zdi, da bereš več kot v preteklem šolskem letu?

Analiza je pokazala, da večina učencev 1. triletja (93 %) bere več kot v preteklem šolskem letu, 2 % učencev bere manj kot preteklo šolsko leto, 5 % učencev pa bere enako kot v preteklem šolskem letu.

Graf 30: Ali se ti zdi, da bereš več kot v preteklem šolskem letu? (1. triletje, n = 134)

2.1.10. VPRAŠANJE: Kako se ti zdi, da bereš?

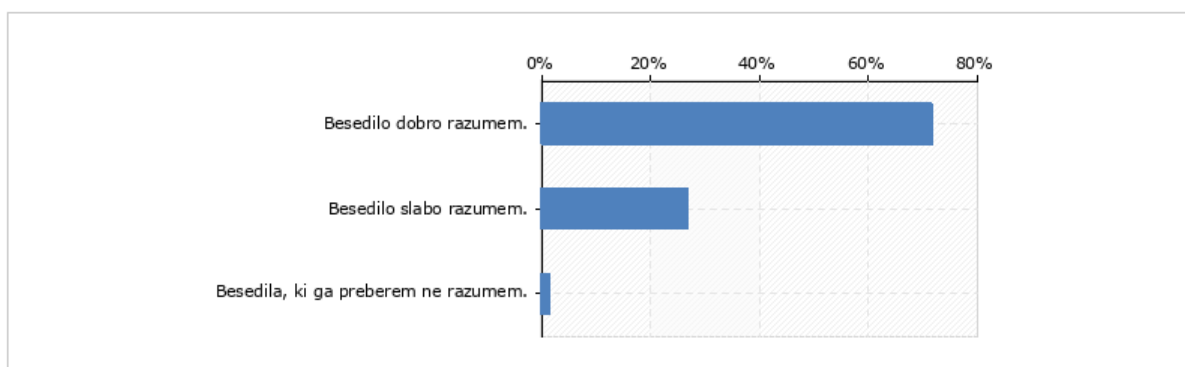

Graf 31: Kako se ti zdi, da bereš? (1. triletje, n = 134)

Vsi učenci v 1. triletju menijo, da berejo. 38 % učencev meni, da berejo tekoče, 62 % otrok pa je odgovorilo, da se jim pri branju še zatika.

2.1.11. VPRAŠANJE: Ali besedilo, ki ga prebereš, tudi razumeš?

Na vprašanje o razumevanju prebranega besedila je večina učencev (72 %) odgovorila, da prebrano besedilo dobro razume. Prebrano besedilo slabo razume 27 % anketiranih učencev, 1 % učencev pa prebranega besedila ne razume.

Graf 32: Razumevanje besedila, ki ga prebereš. (1. triletje, n = 134)

2.2. UČENCI 2. IN 3. TRILETJA

V anketi je bilo učencem od 4. do 9. razreda zastavljenih 12 vprašanj. V anketi je sodelovalo 148 učencev, od tega 72 fantov, oziroma 49 % in 76 deklet oziroma 51 %. Ker nekateri učenci na nekaj vprašanj niso odgovarjali, je število sodelujočih lahko manjše.

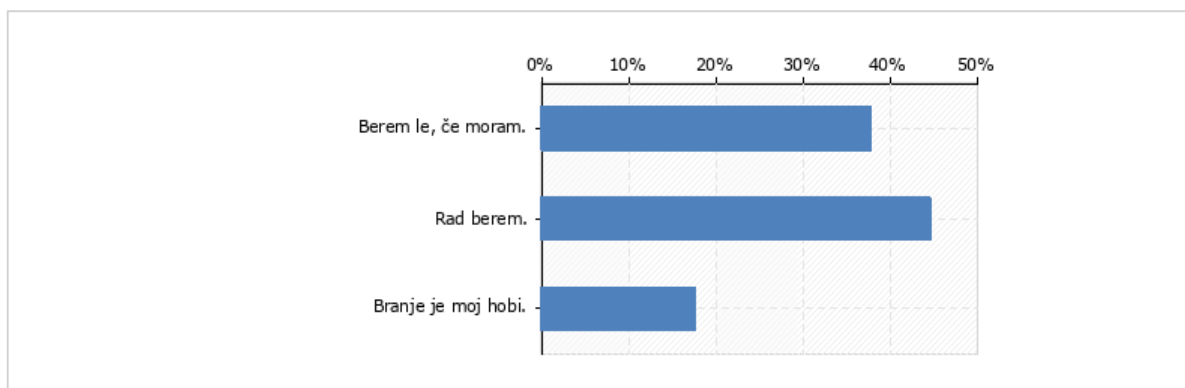
2.2.1. VPRAŠANJE: Tvoja zaključna ocena pri slovenščini v preteklem šolskem letu?

Namen tega vprašanja je ugotoviti, ali to, da učenec rad bere, vpliva na zaključno oceno pri slovenščini. Povprečna ocena učencev, ki so odgovarjali na to vprašanje, je bila 4,2. Vsi učenci z oceno zadostno (2) so odgovorili, da berejo le, če morajo. Med učenci z zaključeno oceno prav dobro (4) jih 17 bere le, če morajo, 9 učencev je takih, ki radi berejo, za enega učenca pa je branje hobi. Med učenci z oceno odlično (5) jih 13 bere le, če morajo, 28 učencev rado bere, za 18 učencev pa je branje hobi. Torej lahko ugotovimo, da imajo učenci, ki radi berejo višjo oceno od tistih učencev, ki berejo le, če morajo.

2.2.2. VPRAŠANJE: Katera od spodnjih trditev zate najbolj drži? Možni so odgovori: Berem le, če moram; Rad berem; Branje je moj hobi.

Namen tega vprašanja je ugotoviti, kako priljubljeno je branje med učenci.

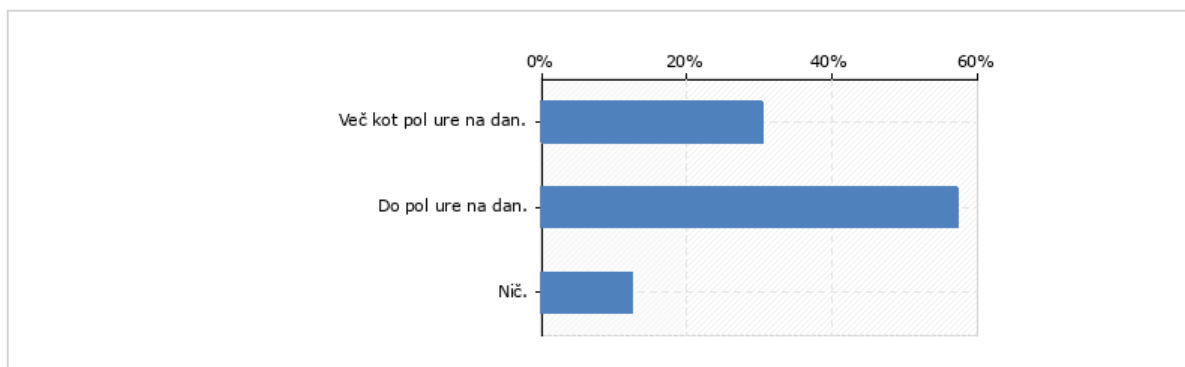
Iz analize rezultatov lahko razberemo, da za 17 % učencev branje predstavlja hobi, 45 % učencev pa rado bere, kar pomeni, da 62 % učencev z veseljem bere. Za 38 % učencev pa branje predstavlja prisilo in berejo le, če morajo.

Graf 33: Katera od spodnjih trditev zate najbolj drži? (2. in 3. triletje, n = 148)

2.2.3. VPRAŠANJE: Koliko bereš, ko nisi v šoli?

Zanimalo nas je, koliko učenci berejo, ko niso v šoli. Priporočeno je, da bi učenci na dan brali vsaj pol ure, zato so bili ponujeni odgovori: več kot pol ure na dan, do pol ure na dan in nič.

Graf 34: Koliko bereš, ko nisi v šoli? (2. in 3. triletje, n = 145)

Na to vprašanje je odgovorilo 145 učencev. Iz analize rezultatov ugotovimo, da je delež učencev, ki v prostem času nikoli ne berejo 12 %. Nekaj več kot polovica vprašanih bere do pol ure na dan (56 %). Več kot pol ure na dan pa bere približno tretjina vprašanih (30 %).

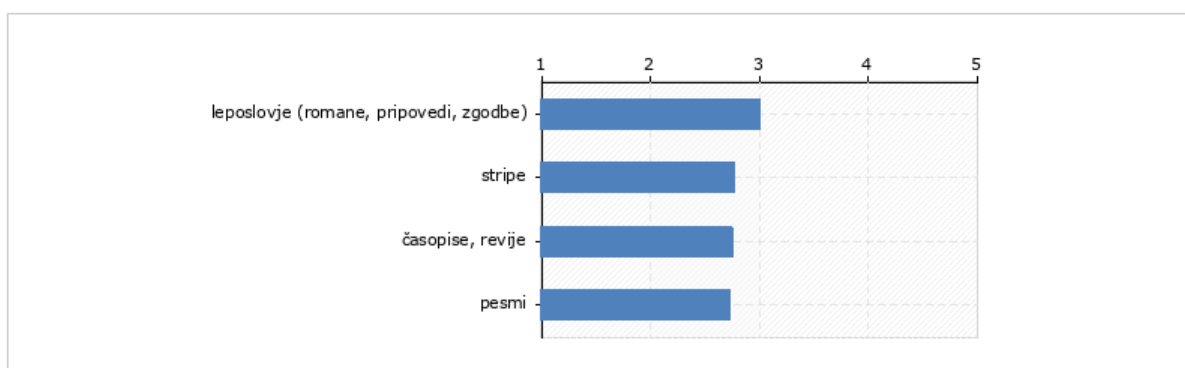
2.2.4. VPRAŠANJE: Kako pogosto bereš časopise/ revije, stripe, leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe), pesmi, zato ker to želiš?

Zanimalo nas je katero vrsto gradiva učenci najbolj pogosto berejo, ker tako želijo.

Iz analize rezultatov ugotovimo, da učenci posegajo po vseh vrstah gradiva približno enako: časopisi/ revije, stripi, leposlovje in pesmi. Za malenkost raje posegajo po leposlovju (romani, zgodbe, pripovedi).

Kako pogosto bereš naslednje gradivo, zato ker to želiš?										
Podvprašanja	Odgovori						Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon
	NIKOLI	NEKAJkrat LETNO	ENkrat NA MESEC	VEČkrat MESEČNO	VEČkrat NA TEDEN	Skupaj				
časopise, revije	38 (26%)	35 (24%)	23 (16%)	28 (19%)	24 (16%)	148 (100%)	148	149	2.8	1.4
stripe	29 (20%)	45 (30%)	26 (18%)	25 (17%)	23 (16%)	148 (100%)	148	149	2.8	1.4
leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe)	38 (26%)	23 (15%)	23 (15%)	29 (19%)	36 (24%)	149 (100%)	149	149	3.0	1.5
pesmi	33 (22%)	36 (24%)	30 (20%)	32 (22%)	16 (11%)	147 (100%)	147	149	2.7	1.3

Tabela 5: Vrsta izbrane literature med učenci 2. in 3. triletja. (n = 148)

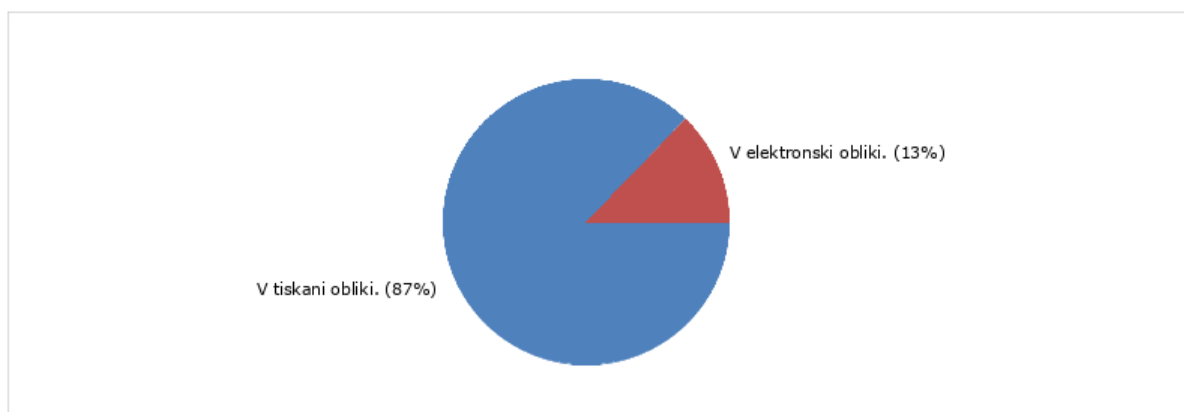

Graf 35: Kako pogosto bereš naslednje gradivo, zato ker to želiš? (2. in 3. triletje, n = 148)

2.2.5. VPRAŠANJE: V kakšni obliki je običajno gradivo, ki ga bereš?

Ker živimo v dobi, ko so elektronska gradiva postala lahko dostopna, nas je zanimalo, če se je tudi trend branja prevesil k branju gradiva v elektronski obliki.

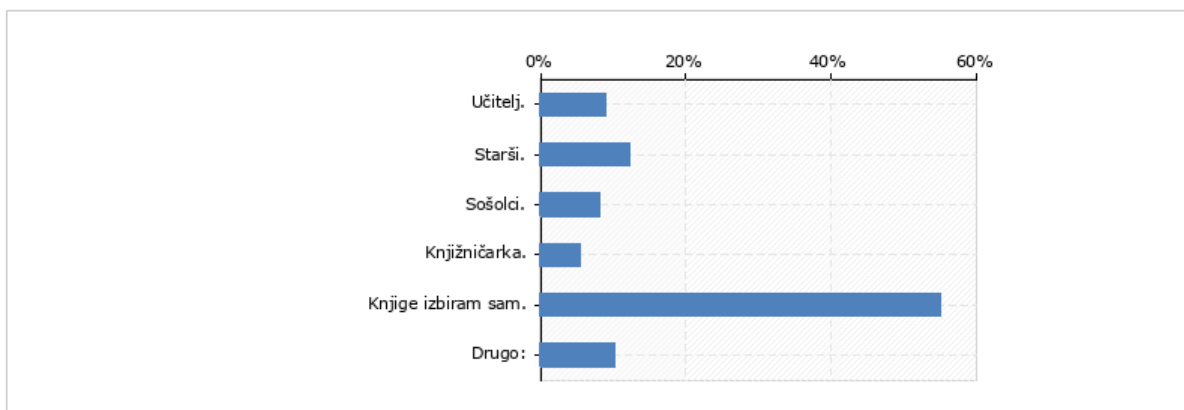
Na vprašanje je odgovarjalo 148 učencev. Rezultati kažejo, da večina učencev še vedno bere gradivo v tiskani obliki (87 %), manjši delež učencev pa posega po elektronskem gradivu (13 %).

Graf 36: Oblika gradiva, ki ga učenci najbolj pogosto berejo. (2. in 3. triletje, n = 148)

2.2.6. VPRAŠANJE: Kdo ti največkrat priporoči izbrano knjigo?

Zanimalo nas je, kdo je tisti, ki učencu najbolj pogosto priporoči izbrano knjigo.

Graf 37: Priporočila za izbrano knjigo. (2. in 3. triletje, n = 147)

Iz analize podatkov ugotovimo, da več kot polovica učencev izbira knjige sama (55 %), približno po desetina učencev knjige izbira po priporočilu učiteljev (9 %), staršev (12 %) ali sošolcev, nekaj manj pa po priporočilu knjižničarke (5 %).

Med odgovori drugo je bil najbolj pogost odgovor, da izberejo tisto knjigo, ki jo morajo prebrati za domače branje ali za bralno značko. Drugi najbolj pogost odgovor med drugim pa je bil, da knjigo začnejo brati po priporočilu sorodnikov (brat, sestra, mama) oziroma prijateljev.

2.2.7. VPRAŠANJE: Spodaj je nekaj trditev o branju. Označi, kaj zate najbolj drži.

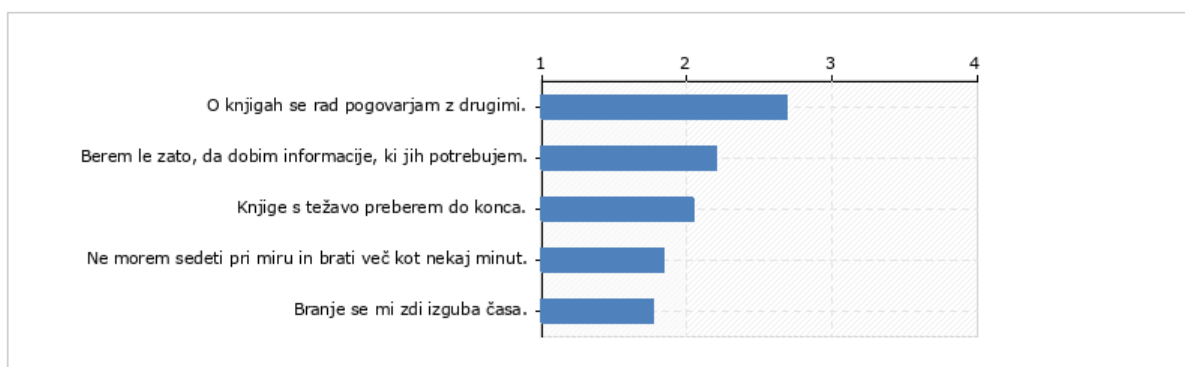
Možni odgovori so: O knjigah se rad pogovarjam z drugimi; Knjige s težavo preberem do konca; Branje se mi zdi izguba časa; Berem le zato, da dobim informacije, ki jih potrebujem; Ne morem sedeti pri miru in brati več kot nekaj minut.

Zanimal nas je otrokov odnos do branja. Iz odgovorov lahko sklepamo, kateri načini razmišljanja o branju so otrokom blizu in kakšen je njihov odnos do branja.

Iz analize ugotovimo, da se 79 % učencev rado pogovarja o prebranih knjigah, 32 % učencev knjige težko prebere do konca, 15 % učencev se branje zdi izguba časa, 35 % vprašanih bere zato, da dobijo informacije, ki jih potrebujejo, 19 % učencev ne more sedeti pri miru in brati več kot nekaj minut.

Spodaj je nekaj trditev o branju. V vsaki vrstici označi, kaj zate najbolj drži.									
Podvprašanja	Odgovori					Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon
	SPLOH SE NE STRINJAM.	NE STRINJAM SE.	STRINJAM SE.	POPOLNOMA SE STRINJAM.	Skupaj				
O knjigah se rad pogovarjam z drugimi.	17 (11%)	30 (20%)	83 (56%)	19 (13%)	149 (100%)	149	149	2.7	0.8
Knjige s težavo preberem do konca.	52 (35%)	49 (33%)	36 (24%)	12 (8%)	149 (100%)	149	149	2.1	1.0
Branje se mi zdi izguba časa.	67 (46%)	58 (39%)	9 (6%)	13 (9%)	147 (100%)	147	149	1.8	0.9
Berem le zato, da dobim informacije, ki jih potrebujem.	34 (23%)	63 (42%)	41 (28%)	11 (7%)	149 (100%)	149	149	2.2	0.9
Ne morem sedeti pri miru in brati več kot nekaj minut.	59 (40%)	62 (42%)	20 (14%)	7 (5%)	148 (100%)	148	149	1.8	0.8

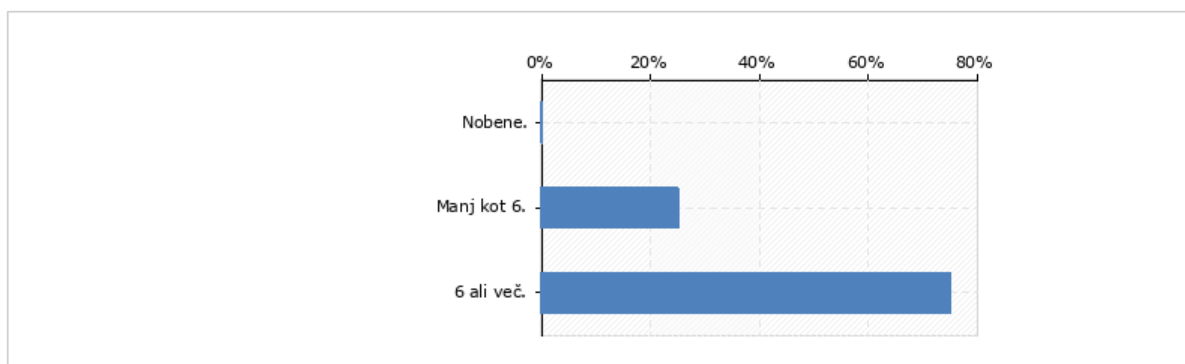
Tabela 6: Odnos učencev 2. in 3. triletja do branja. (n = 148)

Graf 38: Katera od zapisanih trditev zate najbolj drži? (2. in 3. triletje, n = 148)

2.2.8. VPRAŠANJE: Koliko knjig si prebral v tem šolskem letu?

Učenci morajo v enem šolskem letu za domače branje prebrati od 3 do 5 knjig, za Finžgarjevo bralno značko pa še 5 do 6 knjig, odvisno od razreda, ki ga obiskujejo. V anketnem vprašalniku nas je zanimalo, če učenci berejo kaj več, kot je obvezno.

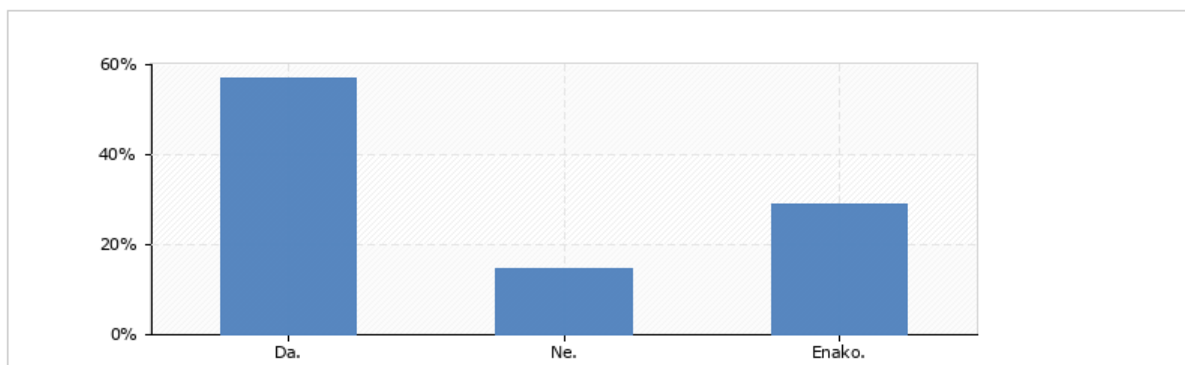

Graf 39: Koliko knjig si prebral v tem šolskem letu? (2. in 3. triletje, n = 148)

Iz analize ugotovimo, da so vsi učenci v tem šolskem letu prebrali vsaj eno knjigo, tri četrtine ali 75 % učencev je prebralo 6 knjig ali več, ostali pa manj kot 6 knjig.

2.2.9. VPRAŠANJE: Ali se ti zdi, da bereš več kot v preteklem šolskem letu?

Zanimalo nas je, koliko učencev je napredovalo v branju v primerjavi s preteklim šolskim letom.

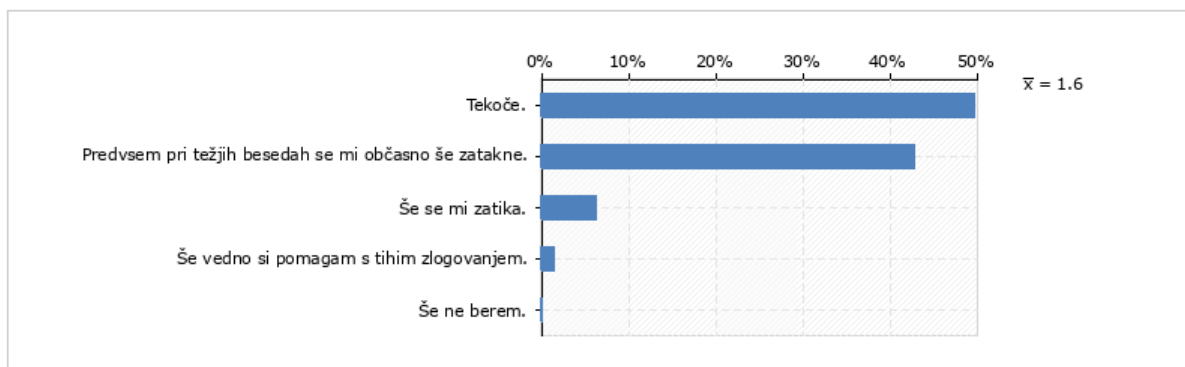
Graf 40: Ali bereš več kot v preteklem šolskem letu? (2. in 3. triletje, n = 139)

Na to vprašanje je odgovarjalo 139 učencev. Iz analize ugotovimo, da nekaj več kot polovica (56 %) učencev bere več kot v preteklem šolskem letu, 29 % učencev bere enako kot v preteklem šolskem letu, pri 14 % učencev pa zaznamo upad branja v primerjavi s preteklim šolskim letom.

2.2.10. VPRAŠANJE: Kako se ti zdi, da bereš?

Zanimala nas je tekočnost branja in kako otrok vidi svoj napredek.

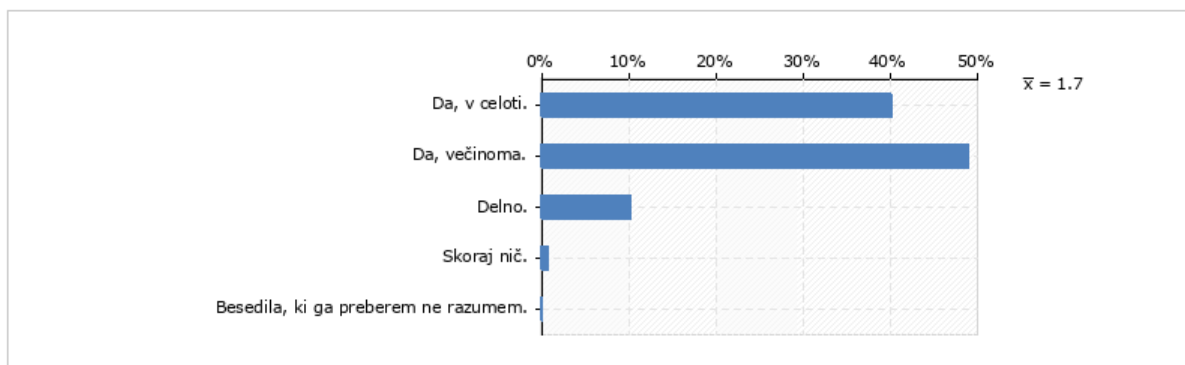
Na vprašanje je odgovarjalo 145 učencev. Skoraj polovica (49 %) jih misli, da berejo tekoče, 42 % se zatika predvsem pri težjih besedah, 6 % se še precej zatika, 1 % učencev pa si pri branju še vedno pomaga s tihim zlogovanjem.

Graf 41: Tekočnost branja učencev 2. in 3. triletja. (n = 145)

2.2.11. VPRAŠANJE: Ali besedilo, ki ga prebereš, tudi razumeš?

S tem vprašanjem smo želeli zbrati informacije o tem, kako učenci razumejo prebrano besedilo.

Graf 42: Razumevanje prebranega besedila. (2. in 3. triletje, n = 147)

Na vprašanje je odgovarjalo 147 učencev. Učenci v celoti ali večinoma razumejo prebrano besedilo (89 %). Besedilo delno razume 10 % učencev. Učencev, ki besedila ne razumejo ni.

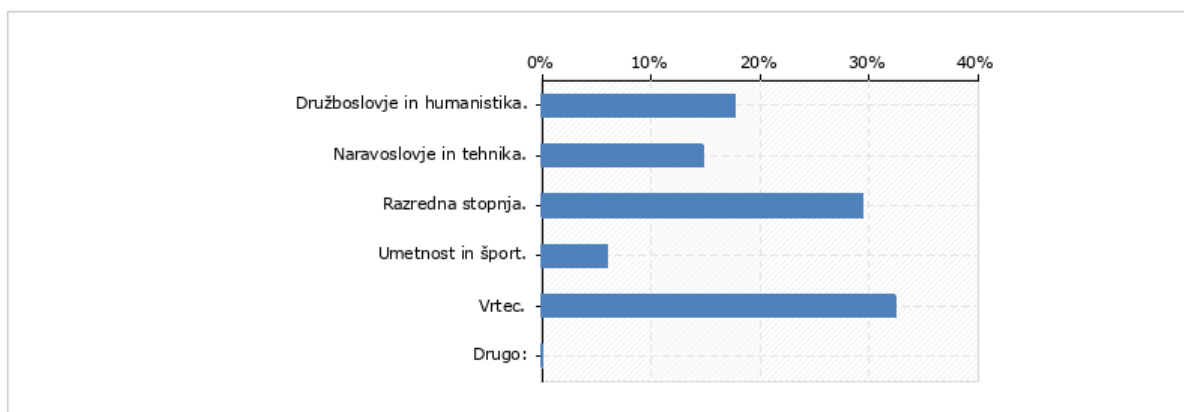
2.2.12. VPRAŠANJE: Kaj ti je pri branju najbolj všeč?

To vprašanje smo zastavili z namenom, da bi pri načrtovanju aktivnosti za izboljšanja bralne pismenosti učencem ponudili aktivnosti, oziroma dejavnosti, ki so jim všeč.

Na to vprašanje je odgovorilo 56 učencev. Z analizo smo ugotovili, da mora biti knjiga, ki jim je všeč napeta, zabavna, zanimiva, smešna in ima srečen konec. Pri branju je največ učencem všeč to, da se nekaj novega naučijo, nove besede, nova spoznanja. Nekaterim učencem je všeč, če knjiga ni dolga in če ima lepe ilustracije. Nekaj učencem pri branju ni všeč nič, nekaterim pa je všeč vse.

3. VPRAŠALNIK ZA STROKOVNE DELAVCE

3.1. VPRAŠANJE: V katero področje sodi vaše delo?

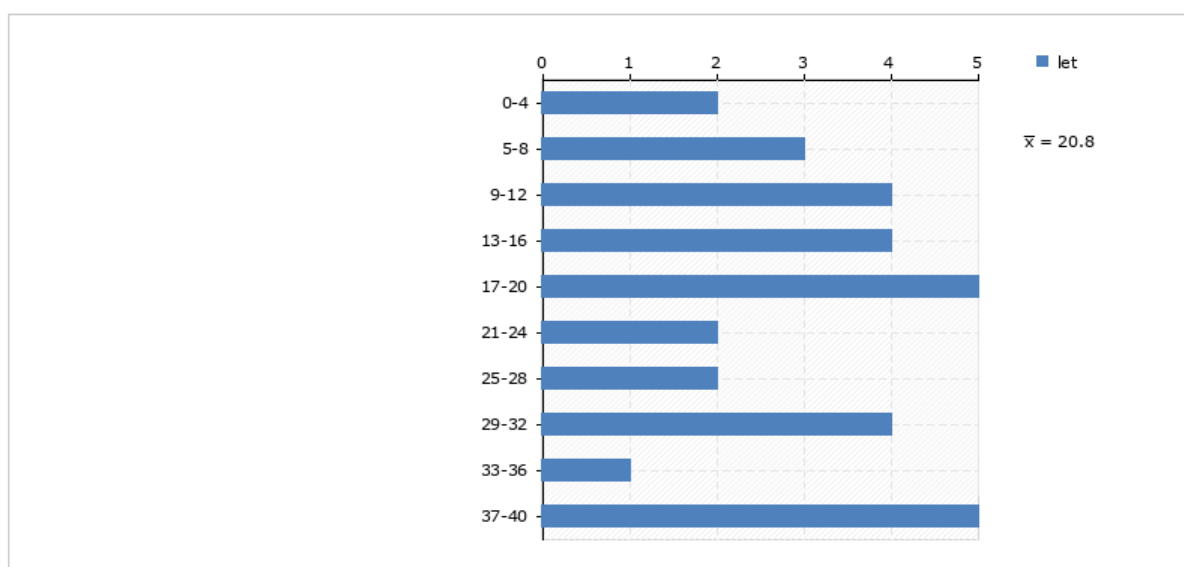

Graf 43: Strokovni delavci, ki so odgovarjali na vprašalnik, glede na področje dela. ($n = 34$)

Anketo je izpolnjevalo 34 strokovnih delavcev, od tega 6 (17%) s področja družboslovja in humanistike, 5 (14 %) s področja naravoslovja in tehnike, 10 (29 %) z razredne stopnje, 2 (6 %) s področja umetnosti in športa ter 11 (31 %) iz vrtca.

Po spolu je razdelitev v korelaciji z zastopanostjo strokovnih delavcev v pedagoških poklicih: anketo je izpolnilo 91 % žensk in le 3 % moških.

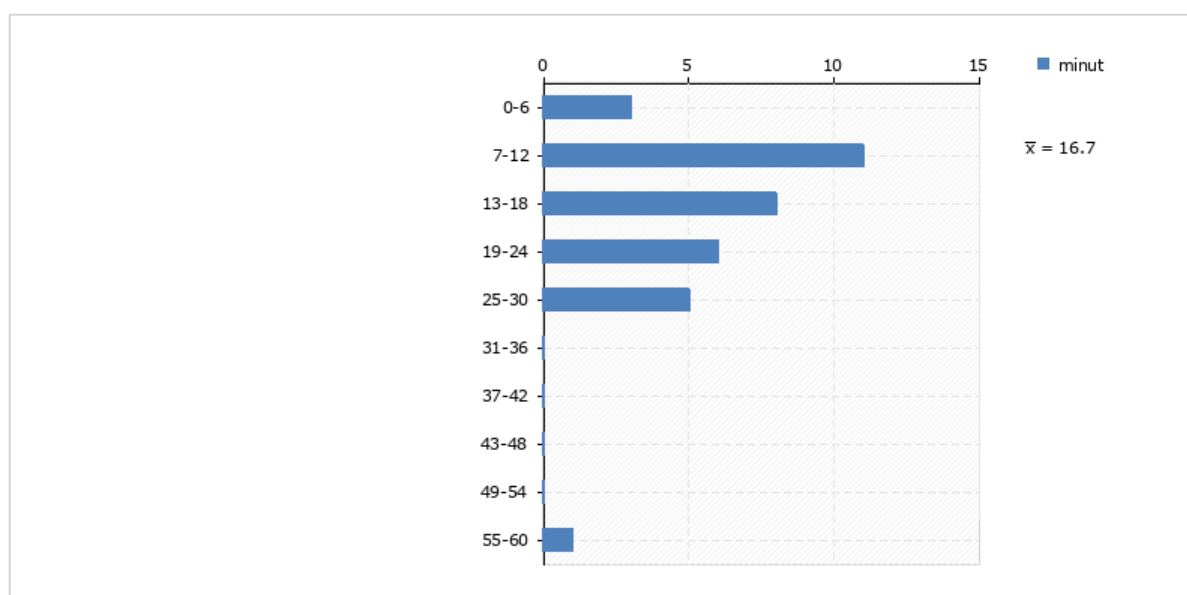
3.2. VPRAŠANJE: Koliko časa že poučujete?

Graf 44: Razporeditev strokovnih delavcev, ki so odgovarjali na vprašalnik, glede na delovno dobo. ($n = 34$)

Če pogledamo izkušnost naših strokovnih delavcev, lahko rečemo, da strokovni delavci, ki so anketo izpolnjevali, v povprečju poučujejo že skoraj 21 let. 5 delavcev poučuje med 17 in 20 ter med 37 in 40 let, 4 delavci med 9 in 16 ter med 29 in 32 let, 3 med 5 in 8 let, 2 med 9 in 16 ter med 29 in 32 let, 1 delavec pa poučuje med 33 in 36 let. Torej nam izkušenj res ne manjka.

3.3. VPRAŠANJE: Koliko časa v povprečju pri vaši uri oziroma vzgojno-izobraževalnem delu namenite branju?

Graf 45: Čas, ki ga strokovni delavci pri vzgojno-izobraževalnem delu namenijo branju. (n = 34)

Strokovni delavci v povprečju namenijo branju slabih 17 minut, med posamezniki pa so kar velike razlike, saj je razpon od 0-6 minut, pa tja do 55-60 minut v vzgojno-izobraževalnem delu. Največ strokovnih delavcev (11) branju nameni 7-12 minut.

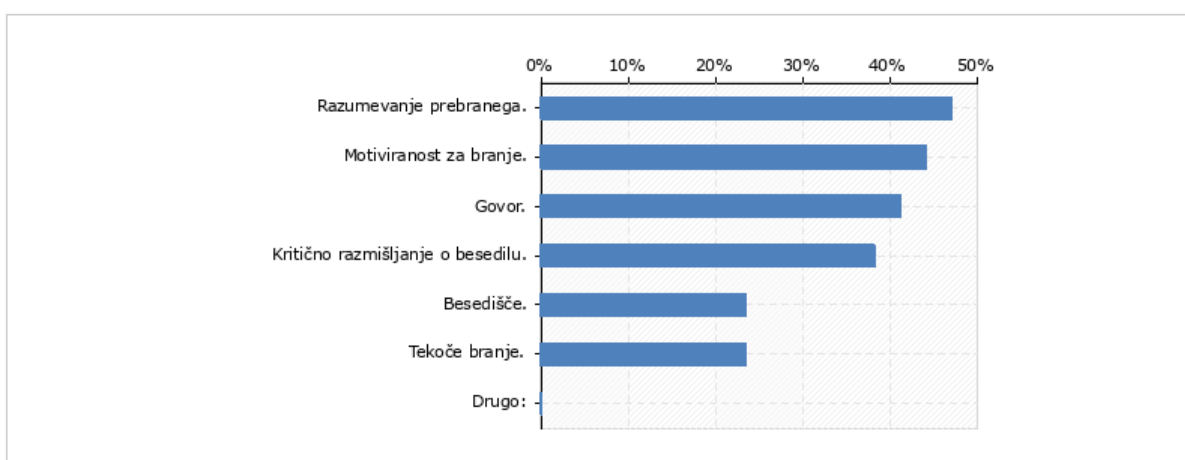
3.4. VPRAŠANJE: Katere cilje na področju bralne pismenosti ste si zastavili na vašem področju delovanja?

Pri vprašanju, katere cilje smo si po področjih delovanja zastavili v okviru bralne pismenosti, je največ strokovnih delavcev navedlo razumevanje prebranega besedila (13), sledi usvajanje in izboljšanje bralne tehnike (5) ter zvišanje oz. izboljšanje ravni bralne pismenosti (3). Strokovne delavke vrtca dajejo poudarek poslušanju, doživljanju ugodja, razmišljanju, spodbujanju domišljije, umirjanju, razvijanju predbralnih in predpisalnih spretnosti, pa tudi pridobivanju informacij in motiviranju.

3.5. VPRAŠANJE: Ali na področju bralne pismenosti otrok zaznavate spremembe v primerjavi s preteklimi leti?

Kar 19 strokovnih delavcev (54 %) meni, da se je bralna pismenost oz. predbralno opismenjevanje poslabšalo, 9 (26 %) pa jih je mnenja, da je bralna pismenost oz. predbralno opismenjevanje primerljivo s preteklimi leti. Le 5 strokovnih delavcev (14 %) meni, da se je bralna pismenost oz. predbralno opismenjevanje izboljšalo.

3.6. VPRAŠANJE: Za kateri gradnik bralne pismenosti se vam zdi, da je pri vaših učencih/otrocih še posebej slabo razvit?

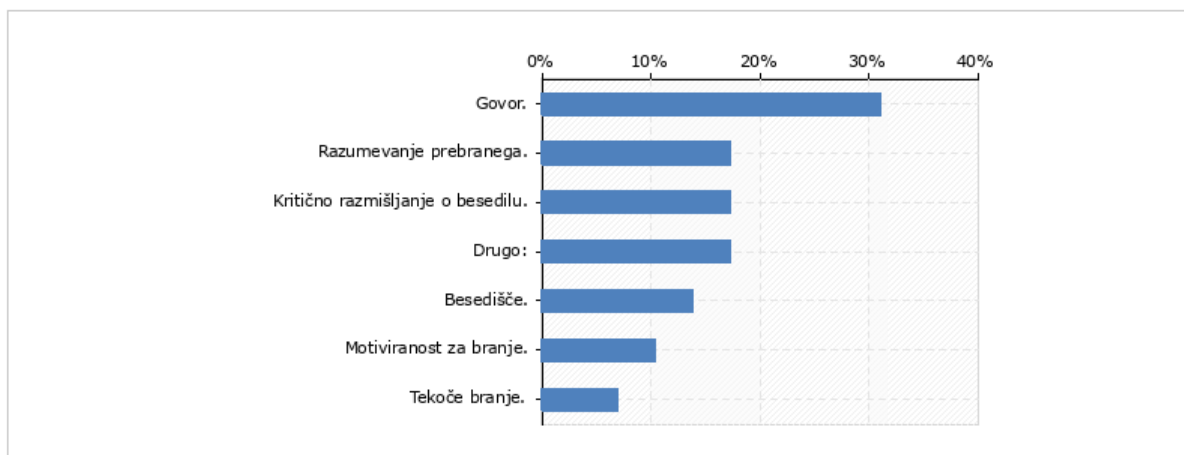

Graf 46: Gradniki bralne pismenosti, ki so po mnenju strokovnih delavcev slabo razviti. (n = 34)

Pri tem vprašanju je bilo možno izbrati več odgovorov. 16 strokovnih delavcev (47 %) vidi največji problem v razumevanju prebranega, sledijo pa motiviranost za branje s 44 % (15 strokovnih delavcev), govor z 41 % (14 strokovnih delavcev) in kritično razmišljanje o besedilu z 38 % (13 strokovnih delavcev).

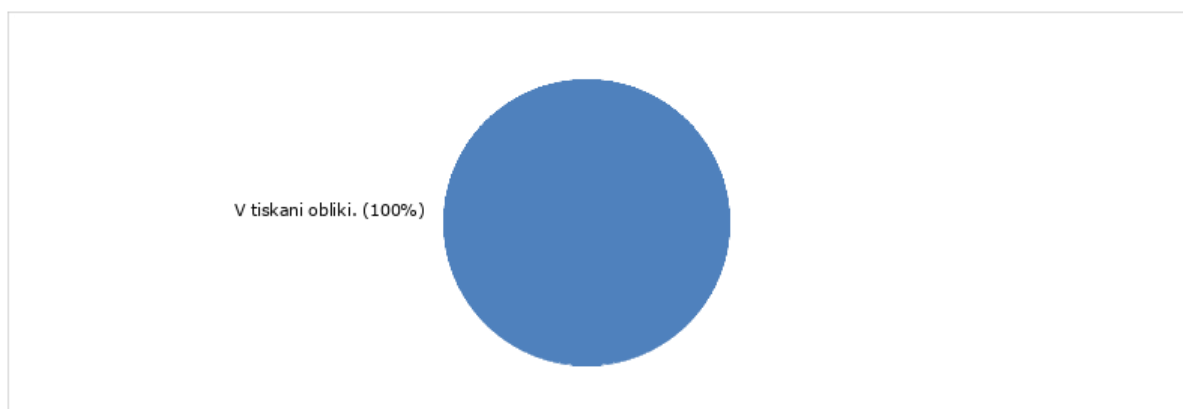
3.7. VPRAŠANJE: Za kateri gradnik bralne pismenosti se vam zdi, da je pri vaših učencih/otrocih dobro razvit?

Če pogledamo, katere gradnike bralne pismenosti strokovni delavci zaznavajo kot dobro razvite, se z 31 % (9 strokovnih delavcev) na prvem mestu pojavi govor, sledijo mu razumevanje prebranega, kritično razmišljanje o besedilu in drugo (npr. poslušanje, pripovedovanje zgodb in poistovetenje z junaki iz risank) s 17 % (po 5 strokovnih delavcev).

Graf 47: Gradniki bralne pismenosti, ki so po mnenju strokovnih delavcev dobro razviti. (n = 34)

3.8. VPRAŠANJE: V kakšni obliki je običajno gradivo, ki ga učenci/otroci berejo/ogledujejo pri vaši uri?

Graf 48: Oblika gradiva, ki si učenci/otroci berejo/ogledujejo pri vzgojno-izobraževalnem delu. (n = 34)

Vsi strokovni delavci so si enotni, da je gradivo, ki ga učenci/otroci berejo/ogledujejo pri uri oz. vzgojni dejavnosti, v tiskani obliki. Kot kaže, gradivo v elektronski obliki pri nas ni namenjeno branju in pregledovanju.

UGOTOVITVE

Starši vrtčevskih otrok, ki so odgovarjali na vprašanja, so bili večinoma ženske, v povprečju stari 31 – 40 let, njihovi otroci pa 4 leta. Starši šolskih otrok so bili večinoma ženske, v povprečju 10 let starejši (41 – 50 let), povprečna starost njihovih otrok pa je bila 10,4 leta. Ugotovili smo, da mlajši starši za malenkost raje posegajo po elektronskih gradivih. Anketa je pokazala, da 44 % staršev otrok, ki obiskujejo vrtec bere gradivo v elektronski obliki, medtem, ko gradivo v elektronski obliki bere nekoliko manj (41 %) staršev šolskih otrok. Ko smo starše povprašali, v kakšni obliki njihovi otroci berejo oziroma si ogledujejo gradivo, smo ugotovili, da otroci, ki obiskujejo vrtec skoraj vedno gledajo tiskano gradivo (99 %), pri učencih pa je ta odstotek 92 %. Ugotovimo lahko, da s starostjo branje elektronskih gradiv narašča. Večina staršev meni, da bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok, zato lahko pričakujemo trend naraščanja v branju elektronskih gradiv.

Starši vrtčevskih otrok v povprečju berejo skoraj 41 minut na dan, medtem, ko starši šolskih otrok berejo v povprečju 39 minut na dan, kar je primerljivo. Vrtčevskim otrokom največkrat starši berejo do pol ure na dan, enako časa, po mnenju staršev, za branje porabijo šolski otroci. Zaskrbljujoč pa je podatek, da 3 % staršev vrtčevskih otrok svojim otrokom ne bere, odstotek šolskih otrok, ki po mnenju staršev doma nič ne berejo, je 8 %. Ko smo enako vprašanje zastavili učencem, smo ugotovili, da 2 % učencev 1. triletja doma ne bere in kar 12 % učencev 2. in 3. triletja. Ugotovimo lahko, da motivacija za branje s starostjo pada.

Otroci, ki obiskujejo vrtec, po mnenju njihovih staršev radi posežejo po knjigi oziroma radi berejo (96 %). Odstotek pri učencih pa je po mnenju staršev za tretjino nižji (63 %). Ko smo enako vprašanje zastavili učencem, smo ugotovili, da 60 % učencev 1. triletja in 62 % 2. in 3. triletja rado ali zelo rado bere. Zaskrbljujoč pa je podatek, da kar 40 % učencev 1. triletja in 38 % učencev 2. in 3. triletja bere le, če mora.

Ko smo starše vprašali pri vrsti gradiva, po kateri posegajo njihovi otroci, smo ugotovili, da vrtčevski otroci radi posegajo po leposlovju, pesmih, nekoliko manj po časopisih in revijah, nikoli pa ne po stripih. Po mnenju staršev šolski otroci prav tako najbolj pogosto posežejo po leposlovju, časopisih in revijah, nekoliko manj po stripih in najmanj po pesmih. Ko smo enako vprašanje postavili učencem, so učenci prvega triletja odgovorili, da največkrat posežejo po leposlovju in stripih, nekoliko manj berejo pesmi, najmanj pa časopise in revije. Učenci 2. in 3. triletja prav tako najbolj pogosto posežejo po leposlovju in stripih, nekoliko manj po časopisih

in revijah in najmanj pogosto berejo pesmi. Ugotovili smo, da je pri otrocih vseh starosti najbolj priljubljena vrsta gradiva leposlovje (romani, pripovedi, zgodbe).

Večini (92 %) vprašanih staršev vrtčevskih otrok se branje v predšolskem obdobju zdi zelo pomembno ali pomembno. Ko smo ugotavljali, kako pogosto starši svojim otrokom berejo, smo ugotovili, da 69 % staršev vrtčevskih otrok pogosto ali občasno bere svojim otrokom. 74 % staršev šolskih otrok je svojim otrokom bralo, dokler niso sami znali brati, 23 % staršev pa svojim otrokom še vedno bere, kljub temu, da že znajo brati. 10 % staršev vrtčevskih otrok svojim otrokom nikoli ne bere oziroma jim berejo redko, pri učencih pa 3 % starše svojim otrokom nikoli ni bralo oziroma redko.

Pobudo za branje pri vrtčevskih otrocih v dveh tretjinah primerov da otrok. Učenci 1. triletja knjige največkrat izbirajo sami, manjkrat jo izberejo po priporočilu staršev, najmanjkrat pa jim jo priporočijo učitelji in knjižničarka. Pri učencih 2. in 3. triletja je situacija podobna, pri čemer je odstotek priporočila učiteljev ali knjižničarke nekoliko višji, kar najbrž lahko pripisujemo obveznemu branju za domače branje in branju za Finžgarjevo bralno značko.

53 % staršev učencev je mnenja, da njihov otrok bere tekoče, enako misli 38 % učencev 1. triletja in 49 % učencev 2. in 3. triletja. Po mnenju staršev se 44 % učencem pri branju še nekoliko zatika, enako misli 62 % učencev 1. triletja in 48 % učencev 2. in 3. triletja. 1 % učencev si še vedno pomaga s tihim zlogovanjem. Če povzamemo, vidimo, da polovica učencev ne bere tekoče, kar je zaskrbljujoč podatek.

Kar se tiče razumevanja prebranega, skoraj vsi starši šolskih otrok menijo, da učenci prebrano razumejo (91 %). Ko smo enako vprašanje zastavili učencem, smo ugotovili, da 72 % učencev 1. triletja in 89 % učencev 2. in 3. triletja razume prebrano.

62 % učencev 1. triletja in 79 % učencev 2. in 3. triletja se s sošolci radi pogovarjajo o knjigah, ki so jih brali. 28 % učencev 1. triletja in 35 % učencev 2. in 3. triletja bere samo zato, da dobijo informacije, ki jih potrebujejo. 12 % učencev 1. triletja in kar 32 % učencev 2. in 3. triletja knjige s težavo prebere do konca. 11 % učencev 1. triletja in 19 % učencev 2. in 3. triletja ne more sedeti pri miru in brati več kot nekaj minut. Za 7 % učencev 1. triletja in 15 % učencev 2. in 3. triletja se zdi branje izguba časa. Ugotavljamo, da se učenci o knjigah radi pogovarjajo s sošolci. S starostjo se motivacija za branje precej zmanjšuje, učenci težje sedijo ob knjigi in pogosteje se jim zdi branje izguba časa. Če se navežemo na število prebranih knjig v tem šolskem letu, opazim, da je precej učencev (75 %) prebralo več kot 6 knjig, kar najbrž lahko pripišemo obveznemu branju za domače branje. Prav tako bi bilo običajno, da bi učenci brali

vsako leto več, pa temu ni tako. Učenci 1. triletja dejansko berejo več kot preteklo šolsko leto, kar gre lahko na račun učencev 1. razreda, ki mogoče prej še niso brali. Ko pa opazujemo rezultate učencev 2. in 3. triletja opazimo, da le še dobra polovica učencev (56 %) bere več kot lansko šolsko leto, 44 % učencev pa bere manj ali enako.

Strokovni delavci, ki so sodelovali v anketi so bili večinoma ženskega spola, zaposleni v vrtcu oziroma na razredni stopnji, s skoraj 21 leti delovnih izkušenj. Za cilje na področju bralne pismenosti so si zastavili: razumevanje prebranega in usvajanje oziroma izboljšanje bralne tehnike. Strokovni delavci opažajo, da se je bralna pismenost v primerjavi s preteklimi leti poslabšala. Po mnenju strokovnih delavcev je pri učencih slabo razvito razumevanje prebranega in motiviranost za branje, dobro razvit pa je govor. Gradivo, ki ga strokovni delavci uporabljajo pri svoji uri je najbolj pogosto v tiskani obliki.

Ko rezultate, ki smo jih dobili od staršev in učencev primerjamo z rezultati ankete, ki smo jo izvedli med strokovnimi delavci, opazimo, da se bralna pismenost v nekaterih elementih dejansko slabša.

Vemo, da imajo otroci težave pri poglobljenem in kritičnem branju različnih besedil, ne znajo poiskati in uporabljati različnih virov, ki so jim na voljo. V digitalni dobi pišejo samo kratka sporočila, ki so napisana slovnično nepravilno, brez ločil.

Zato je izrednega pomena, da razvoj bralne pismenosti ne prepuščamo samo poučevanju pri slovenskem jeziku, temveč pri vseh predmetih. Kot je napisal izr. prof. dr. Janez Krek, se moramo razvijanja bralne pismenosti lotiti »odgovorno in z mislijo na to, da se le bralno pismen posameznik lahko uspešno uveljavi v družbi.«

PRILOGE

Priloga 1: Anketni vprašalnik za starše vrtčevskih otrok

Spoštovani starši.

Ena od osrednjih nalog osnovnošolskega izobraževanja je otroke dobro naučiti branja in pisanja. Mnogi učitelji pri pouku opažajo, da imajo učenci slabše razvito bralno pismenost. Ker nas zanimajo vaša opažanja, smo pripravili kratko anketo, s katero želimo analizirati stanje na področju bralne pismenosti. Anketa je anonimna. Prosimo vas, da si vzamete nekaj minut časa in s klikom na Naslednja stran pričnete z izpolnjevanjem ankete.

Q1 – Starost vašega otroka:

Q2 – Ali vaš otrok rad posega po knjigah?

- ☐ Da.
- ☐ Ne.
- ☐ Ne vem.

Q3 – Koliko minut na dan v povprečju vi osebno namenite branju?

minut

Q4 – V kakšni obliki je gradivo, ki ga vi osebno običajno berete?

- ☐ V tiskani obliki.
- ☐ V elektronski obliki.

Q5 – Koliko časa berete vašemu otroku?

- ☐ Več kot pol ure na dan.
- ☐ Do pol ure na dan.
- ☐ Nič.

Q6 – Kako pogosto z vašim otrokom pregledujete, ogledujete naslednje gradivo?

	NIKOLI	NEKAJK	ENKRAT	VEČKRA	VEČKRA
		RAT NA	NA	T	T
		LETO	MESEC	MESEČN	TEDENS
				O	KO
časopise, revije	☐	☐	☐	☐	☐
stripe	☐	☐	☐	☐	☐
leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe)	☐	☐	☐	☐	☐
pesmi	☐	☐	☐	☐	☐

Q7 – V kakšni obliki je gradivo, ki si ga vaš otrok običajno ogleduje ali mogoče že bere?

- ☐ V tiskani obliki.
- ☐ V elektronski obliki.

Q8 – Kako pogosto berete skupaj z otrokom?

- ☐ Pogosto (skoraj vsak dan).
- ☐ Občasno (2 do 3-krat na teden).
- ☐ Redko (1-krat na mesec).
- ☐ Nikoli.

Q9 – Kdo da pobudo za branje?

- ☐ Vi, starši.
- ☐ Otrok.

Q10 – Kako pomembno se vam zdi branje v predšolskem obdobju?

- ☐ Zelo pomembno.
- ☐ Pomembno.
- ☐ Niti pomembno, niti nepomembno.
- ☐ Nepomembno.
- ☐ Zelo nepomembno.

Q11 – Kaj bi doma lahko naredili, da bo vaš otrok rad bral?

Q12 – Ali menite, da bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok?

☐ Da.

☐ Ne.

☐ Drugo:

Q13 – Za konec potrebujemo še nekaj demografskih podatkov.

SPOL – Vaš spol:

☐ Moški

☐ Ženski

STAR2a4 – V katero starostno skupino spadate?

☐ do 20 let

☐ 21 – 30 let

☐ 31 – 40 let

☐ 41 – 50 let

☐ 51 – 60 let

☐ več kot 61 let

Priloga 2: Anketni vprašalnik za starše šolskih otrok (učencev)

Spoštovani starši.

Ena od osrednjih nalog osnovnošolskega izobraževanja je otroke dobro naučiti branja in pisanja. Mnogi učitelji pri pouku opazajo, da imajo učenci slabše razvito bralno pismenost. Ker nas zanimajo vaša opazanja, smo pripravili kratko anketo, s katero želimo analizirati stanje na področju bralne pismenosti. Anketa je anonimna. Prosimo vas, da si vzamete nekaj minut časa in s klikom na Naslednja stran pričnete z izpolnjevanjem ankete.

Q1 – Starost vašega otroka:

let

Q2 – Ali menite, da vaš otrok rad bere?

- ☐ Da.
- ☐ Ne.
- ☐ Ne vem.

Q3 – Koliko minut na dan v povprečju vi osebno namenite branju?

minut

Q4 – V kakšni obliki je gradivo, ki ga vi osebno običajno berete?

- ☐ V tiskani obliki.
- ☐ V elektronski obliki.

Q5 – Koliko prostega časa povprečno vaš otrok porabi za branje?

- ☐ Več kot pol ure na dan.
- ☐ Do pol ure na dan.
- ☐ Nič.

Q6 – Kako pogosto vaš otrok bere naslednje gradivo?

	NIKOLI	NEKAJK RAT NA LETO	ENKRAT NA MESEC	VEČKRA T MESEČN O	VEČKRA T NA TEDEN
časopise, revije	☐	☐	☐	☐	☐
stripe	☐	☐	☐	☐	☐
leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe)	☐	☐	☐	☐	☐
pesmi	☐	☐	☐	☐	☐

Q7 – V kakšni obliki je gradivo, ki ga vaš otrok običajno bere?

- ☐ V tiskani obliki.
- ☐ V elektronski obliki.

Q8 – Ali ste otroku kdaj brali?

- ☐ Pogosto, dokler ni znal sam brati.
- ☐ Redko.
- ☐ Nikoli.
- ☐ Še vedno mu berem.

Q9 – Kaj bi doma še lahko naredili, da bi vaš otrok rad bral?

Q10 – Ali menite, da bralne navade staršev vplivajo na branje njihovih otrok?

- ☐ Da.
- ☐ Ne.
- ☐ Drugo:

Q11 – Katera trditev za vašega otroka najbolj drži?

- ☐ Moj otrok bere tekoče.
- ☐ Mojemu otroku se pri branju občasno še zatakne.
- ☐ Mojemu otroku se pri branju še precej zatika.
- ☐ Moj otrok si pri branju še vedno pomaga s tihim zlogovanjem.
- ☐ Moj otrok še ne bere.

Q12 – Ali vaš otrok besedilo, ki ga prebere, tudi razume?

- ☐ Da, v celoti.
- ☐ Da, večinoma.
- ☐ Deloma.
- ☐ Skoraj nič.
- ☐ Besedila, ki ga prebere ne razume.

Q13 – Za konec potrebujemo še nekaj demografskih podatkov.

SPOL – Vaš spol:

- ☐ Moški
- ☐ Ženski

STAR2a4 – V katero starostno skupino spadate?

- ☐ do 20 let
- ☐ 21 - 30 let
- ☐ 31 - 40 let
- ☐ 41 - 50 let
- ☐ 51 - 60 let
- ☐ več kot 61 let

Priloga 3: Anketni vprašalnik za učence 1. triletja

Dragi učenec, draga učenka.

Pred teboj je anketa, s katero želimo ugotoviti, kako dobro naši učenci berejo. Prosimo te, da si vzameš nekaj minut časa in s klikom na Naslednja stran pričneš z izpolnjevanjem ankete. Anketa je anonimna.

Q1 – Si dekle ali fant? Označi.

- ☐ Fant
☐ Dekle

Q2 – Koliko si star?

let

Q3 – Katera od spodnjih trditev zate najbolj drži?

- ☐ Berem le, če moram.
☐ Rad berem.
☐ Branje je moj hobi.

Q4 – Koliko bereš, ko nisi v šoli?

- ☐ Več kot pol ure na dan.
☐ Do pol ure na dan.
☐ Nič.

Q5 – Kako pogosto bereš naslednje gradivo, zato ker to želiš?

	NIKOLI	NEKAJK RAT LETNO	ENKRAT NA MESEC	VEČKRA T MESEČN	VEČKRA T NA TEDEN
				O	
časopise, revije	☐	☐	☐	☐	☐
stripe	☐	☐	☐	☐	☐
leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe)	☐	☐	☐	☐	☐
pesmi	☐	☐	☐	☐	☐

Q6 – V kakšni obliki je običajno gradivo, ki ga bereš?

- ☐ V tiskani obliki.
- ☐ V elektronski obliki.

Q7 – Kdo ti največkrat priporoči izbrano knjigo?

- ☐ Učitelj.
- ☐ Starši.
- ☐ Sošolci.
- ☐ Knjižničarka.
- ☐ Knjige izbiram sam.
- ☐ Drugo:

Q8 – Spodaj je nekaj trditev o branju. V vsaki vrstici označi, kaj zate najbolj drži.

	SPLOH SE NE STRINJAM.	NE STRINJAM SE.	STRINJAM SE.	POPOLNO MA SE STRINJAM.
O knjigah se rad pogovarjam z drugimi.	☐	☐	☐	☐
Knjige s težavo preberem do konca.	☐	☐	☐	☐
Branje se mi zdi izguba časa.	☐	☐	☐	☐
Berem le zato, da dobim informacije, ki jih potrebujem.	☐	☐	☐	☐
Ne morem sedeti pri miru in brati več kot nekaj minut.	☐	☐	☐	☐

Q9 – Koliko knjig si prebral v tem šolskem letu?

- ☐ 6 ali več.
- ☐ Manj kot 6.
- ☐ Nobene.

Q10 – Kaj ti je pri branju najbolj všeč?

Q11 – Ali se ti zdi, da bereš več kot v preteklem šolskem letu?

- ☐ Da.
- ☐ Ne.
- ☐ Enako.

Q12 – Kako se ti zdi, da bereš?

- ☐ Berem tekoče.
- ☐ Še se mi zatika.
- ☐ Še ne berem.

Q13 – Ali besedilo, ki ga prebereš, tudi razumeš?

- ☐ Besedilo dobro razumem.
- ☐ Besedilo slabo razumem.
- ☐ Besedila, ki ga preberem ne razumem.

Priloga 4: Anketni vprašalnik za učence 2. in 3. triletja

Dragi učenec, draga učenka.

Pred teboj je anketa, s katero želimo ugotoviti, kako dobro naši učenci berejo. Prosimo te, da si vzameš nekaj minut časa in s klikom na Naslednja stran pričneš z izpolnjevanjem ankete. Anketa je anonimna.

Q1 – Si dekle ali fant? Označi.

☐ Fant

☐ Dekle

Q2 - Koliko si star?

Q3 - Tvoja zaključna ocena pri slovenščini v preteklem šolskem letu:

Q4 – Katera od spodnjih trditev zate najbolj drži?

☐ Berem le, če moram.

☐ Rad berem.

☐ Branje je moj hobi.

Q5 – Koliko bereš, ko nisi v šoli?

☐ Več kot pol ure na dan.

☐ Do pol ure na dan.

☐ Nič.

Q6 – Kako pogosto bereš naslednje gradivo, zato ker to želiš?

	NIKOLI	NEKAJK RAT LETNO	ENKRAT NA MESEC	VEČKRA T MESEČN	VEČKRA T NA TEDEN
časopise, revije	☐	☐	☐	☐	☐
stripe	☐	☐	☐	☐	☐
leposlovje (romane, pripovedi, zgodbe)	☐	☐	☐	☐	☐
pesmi	☐	☐	☐	☐	☐

Q7 – V kakšni obliki je običajno gradivo, ki ga bereš?

- ☐ V tiskani obliki.
- ☐ V elektronski obliki.

Q8 – Kdo ti največkrat priporoči izbrano knjigo?

- ☐ Učitelj.
- ☐ Starši.
- ☐ Sošolci.
- ☐ Knjižničarka.
- ☐ Knjige izbiram sam.
- ☐ Drugo:

Q9 – Spodaj je nekaj trditev o branju. V vsaki vrstici označi, kaj zate najbolj drži.

	SPLOH SE NE STRINJAM.	NE STRINJAM SE.	STRINJAM SE.	POPOLNO MA SE STRINJAM.
O knjigah se rad pogovarjam z drugimi.	☐	☐	☐	☐
Knjige s težavo preberem do konca.	☐	☐	☐	☐
Branje se mi zdi izguba časa.	☐	☐	☐	☐
Berem le zato, da dobim informacije, ki jih potrebujem.	☐	☐	☐	☐
Ne morem sedeti pri miru in brati več kot nekaj minut.	☐	☐	☐	☐

Q10 – Koliko knjig si prebral v tem šolskem letu?

- ☐ Nobene.
- ☐ Manj kot 6.
- ☐ 6 ali več.

Q11 – Ali se ti zdi, da bereš več kot v preteklem šolskem letu?

- ☐ Da.
- ☐ Ne.
- ☐ Enako.

Q12 – Kako se ti zdi, da bereš?

- ☐ Tekoče.
- ☐ Predvsem pri težjih besedah se mi občasno še zatakne.
- ☐ Še se mi zatika.
- ☐ Še vedno si pomagam s tihim zlogovanjem.
- ☐ Še ne berem.

Q13 – Ali besedilo, ki ga prebereš, tudi razumeš?

- ☐ Da, v celoti.
- ☐ Da, večinoma.
- ☐ Delno.
- ☐ Skoraj nič.
- ☐ Besedila, ki ga preberem ne razumem.

Q14 – Kaj ti je pri branju najbolj všeč?

--

Priloga 5: Anketni vprašalnik za strokovne delavce

Spoštovana sodelavka, spoštovani sodelavec.

Ena od osrednjih nalog osnovnošolskega izobraževanja je otroke dobro naučiti branja in pisanja. Mnogi učitelji pri pouku opažajo, da imajo učenci slabše razvito bralno pismenost. Pred vami je anketa, s katero želimo analizirati stanje na področju bralne pismenosti. Anketa je anonimna. Prosimo vas, da si vzamete nekaj minut časa in s klikom na Naslednja stran pričnete z izpolnjevanjem ankete.

Q1 – V katero področje sodi vaše delo?

- ☐ Družboslovje in humanistika.
- ☐ Naravoslovje in tehnika.
- ☐ Razredna stopnja.
- ☐ Umetnost in šport.
- ☐ Vrtec.
- ☐ Drugo:

Q2 – Koliko časa v povprečju pri vaši uri oziroma vzgojno-izobraževalnem delu namenite branju?

minut

Q3 – Katere cilje na področju bralne pismenosti ste si zastavili na vašem področju delovanja?

Q4 – Ali na področju bralne pismenosti otrok zaznavate spremembe v primerjavi s preteklimi leti?

- ☐ Da, bralna pismenost oziroma predbralno opismenjevanje se je izboljšalo.
- ☐ Da, bralna pismenost oziroma predbralno opismenjevanje se je poslabšalo.
- ☐ Ne, bralna pismenost oziroma predbralno opismenjevanje je primerljivo s preteklimi leti.
- ☐ Drugo:

Q5 – Za kateri gradnik bralne pismenosti se vam zdi, da je pri vaših učencih/otrocih še posebej slabo razvit?

Možnih je več odgovorov

- ☐ Govor.
- ☐ Motiviranost za branje.
- ☐ Besedišče.
- ☐ Tekoče branje.
- ☐ Razumevanje prebranega.
- ☐ Kritično razmišljanje o besedilu.
- ☐ Drugo:

Q6 – Za kateri gradnik bralne pismenosti se vam zdi, da je pri vaših učencih/otrocih dobro razvit?

Možnih je več odgovorov

- ☐ Govor.
- ☐ Motiviranost za branje.
- ☐ Besedišče.
- ☐ Tekoče branje.
- ☐ Razumevanje prebranega.
- ☐ Kritično razmišljanje o besedilu.
- ☐ Drugo:

Q7 – V kakšni obliki je običajno gradivo, ki ga učenci/otroci berejo/ogledujejo pri vaši uri?

- ☐ V tiskani obliki.
- ☐ V elektronski obliki.

Q8 – Za konec nas zanima še nekaj demografskih podatkov.

SPOL - Spol:

- ☐ Moški
- ☐ Ženski

Q9 – Koliko časa že poučujete?

let

LITERATURA

1. Devjak, T., Saksida, I.: Bralna pismenost kot izziv in odgovornost. Ljubljana: Pedagoška fakulteta, 2016.
2. Nolimal, F. in drugi: Bralna pismenost v vrtcu in šoli. Teoretska izhodišča in empirične ugotovitve. Elektronska knjiga. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2013.
3. Nolimal, F. in drugi: KONFERENCA Bralna pismenost v Sloveniji in Evropi. Zbornik prispevkov konference. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2011.